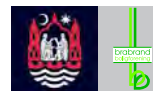
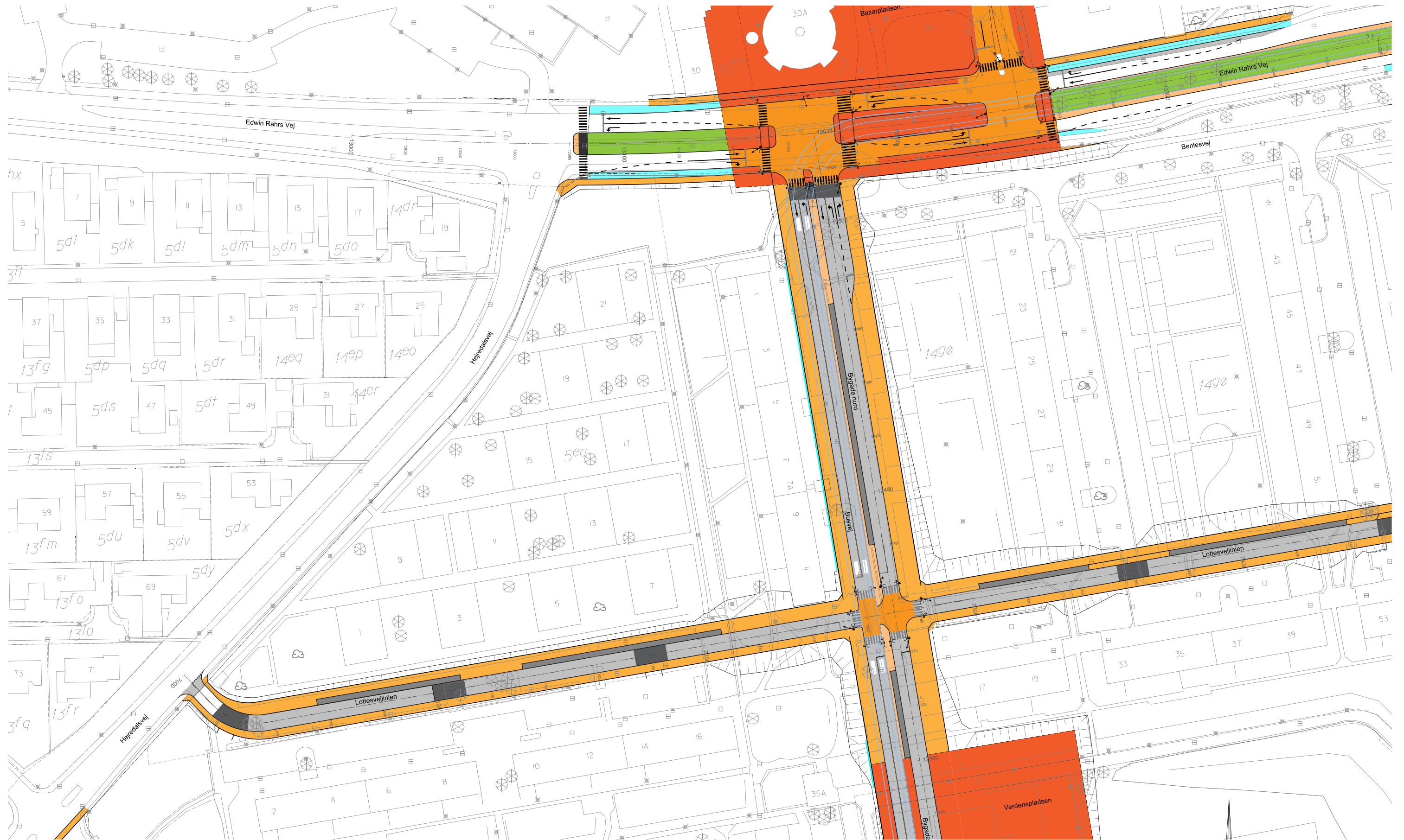

GELLERUPPARKEN + TOVESHØJ

NY MULTIFUNKTIONEL BYDEL I AARHUS

INDHOLD

Hovedrådgiver:

COWI

Underrådgiver:

JWH ARKITEKTER

Forsideillustrationen er udarbejdet i forbindelse med dispositionsplanen for Gellerupparken og Toveshøj, og er ikke i overensstemmelse med skitseprojektets løsninger - blandt andet hvad angår letbanens placering.

JANUAR 2011

Baggrund	3
Overordnet designholdning	6
Bydelens veje og pladser	9
Belægninger	12
Belysning	20
Byinventar	26
Beplantning	28
Forgrønning	32
Vand	33

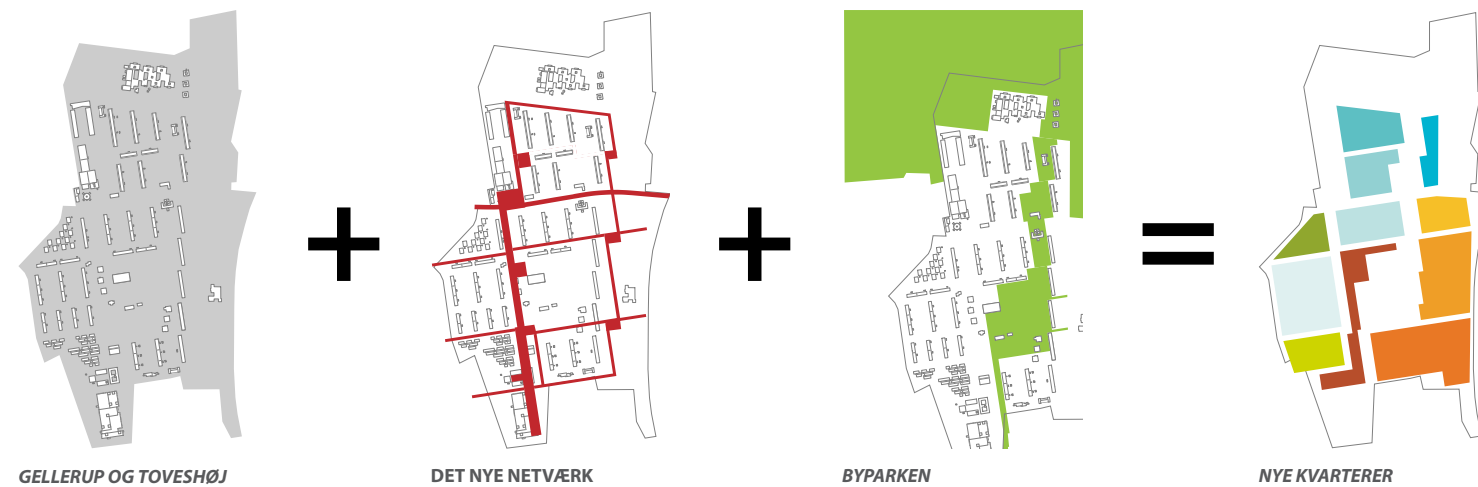
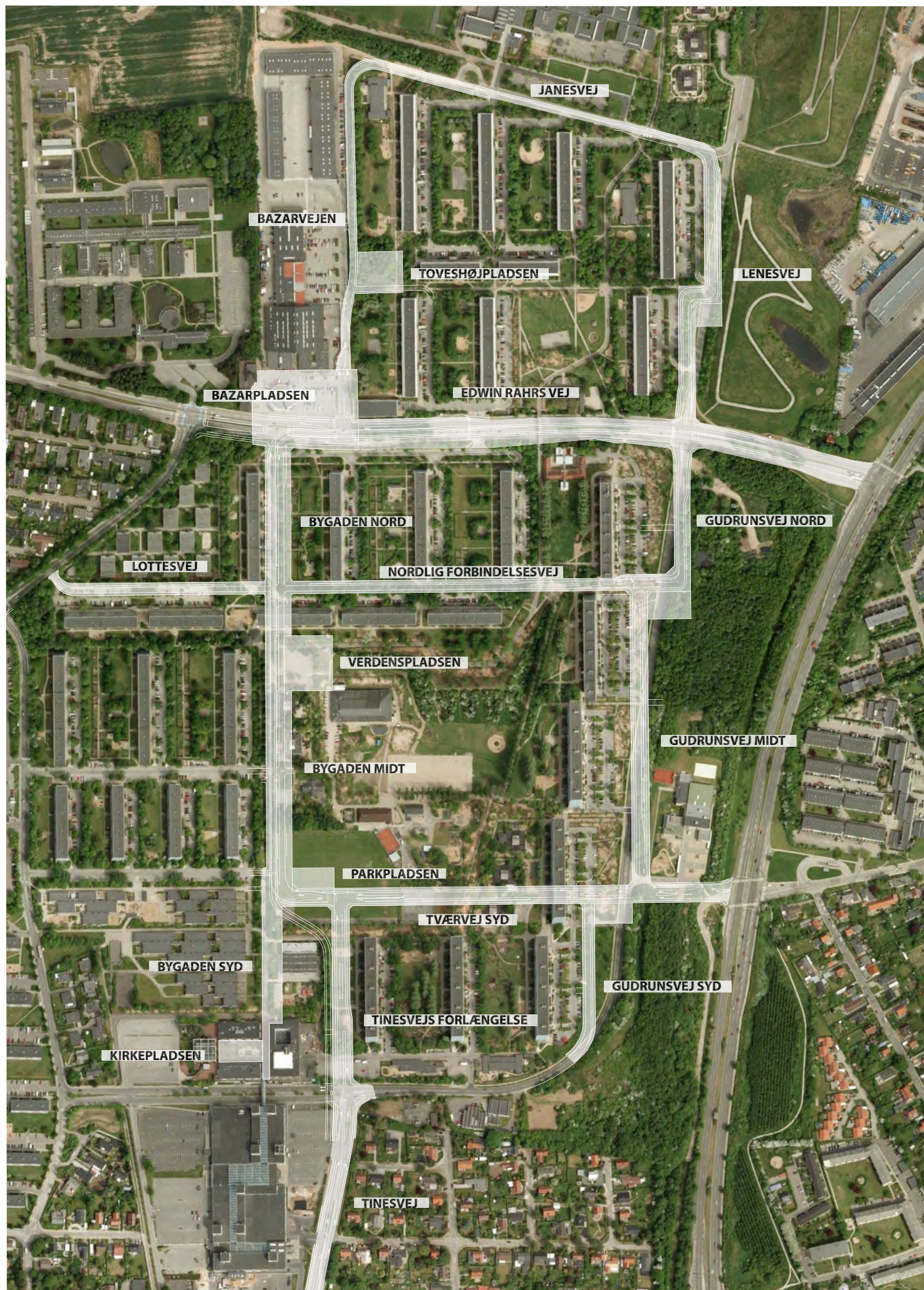
BAGGRUND

Arbejdet med skitseprojektet for veje og pladser i Gellerupparken og Toveshøj har affødt en undersøgelse af byens, byrummenes og bylandskabets udformning - både principielt, strukturelt og mere detaljeret - for at understøtte og sikre skitseprojektets gennemførlighed samt teknisk-økonomiske rammebetingelser.

De beskrevne holdninger og skitserede udkast til vejføringer, byrum, belægninger, beplantninger, inventar, etc. er således ikke færdige forslag, men udkast, der kan blive justeret i den endelige projektering.

Dette dokument viser således en designholdning, der skal understøtte det tekniske skitseprojekt, men det er det tekniske skitseprojekt, der danner grundlag for projektøkonomi mm.

Udkastene repræsenterer dog nogle byarkitektoniske og designmæssige holdninger, der helt ned i detaljerne er skabt på basis af en sammenhængende forståelse af forstadens og Gellerup-Toveshøjs karakter.

DET NYE NETVÆRK

Skitseprojektet for veje og pladser skal skabe fundamentet for at virkeliggøre visionen bag dispositionsplanen for Gellerupparken og Toveshøj. En vision om en dybtgående, fysisk omdannelse af Gellerupparken og Toveshøj fra et udsat boligområde til en tryk bydel med et blomstrende liv, en mangfoldig beboersammensætning og en oplevelsesrig arkitektur.

Visionen skildrer Gellerupparken og Toveshøj som en multifunktionel bydel,

hvor det er godt at bo, arbejde og leve. En ny bydel, der med en ny byarkitektonisk udformning og et nyt funktionelt indhold, også bliver attraktivt for det øvrige Aarhus - både som et besøgsmaal og som et bosætningsalternativ.

Det nye netværk er et helt centralt element i visionen, og er en nytænkning af områdets infrastruktur. Netværket består af Bygaden, den indre ringgade - Loopet - samt nye tværgående veje og stier. Tilsam-

men danner gaderne et netværk, som åbner området mod Aarhus og inddeler området i mindre, unikke kvarterer. Det giver oplevelsen af at være i en by med stor tilgængelighed, trygge rum og ikke mindst med et klart byrumshierarki med Verdenspladsen og Bygaden som centrale omdrejningspunkter.

<< Ny vejstruktur (ikke målfast)

Situationsplan (ikke målfast)

TRAFIKPLAN

Dispositionsplanen lægger op til, at den fremtidige vejstruktur skal åbne Gellerup-området op, så området får mere karakter af multifunktionel by, hvor gennemkørende trafik med lav hastighed skal være med til at skabe tryghed i området.

Det skal være mere naturligt at køre gennem området samt via tværveje at bevæge sig mellem delområderne. Via omdannelse og udbygning af vejarealerne med nye funktioner skal vejene også betjene flere trafikanter fra resten af Aarhus.

Principper for vejsystem jf. dispositionsplan

- Ny nord-sydgående bygade, hvor cykler færdes på vejarealet sammen med den kørende trafik.
- Bygaden skal være en central, kollektiv forbindelse forberedt for til letbane.
- Nye tværveje mellem Gudrunsvvej og Bygaden.
- Gudrunsvvej hastighedsdæmpes ved forsætning af vejen.
- Edwin Rahrsvej omdannes til et mere bymæssigt præg, der samler bydelen frem for at adskille den. Hastigheden skal være lavere.
- Sigridsvej afbrydes, så der ikke er gennemkørsel til Hejredalsvej.

- Der gives mulighed for gennemkørsel fra Janesvej til Basar Vest. De lette trafikanter til Toveshøjskolen skal sikres en tryk og sikker krydsning af Janesvej.

Principper for kryds

- Der åbnes for trafik fra Gudrunsvvej i krydset Åby Ringvej/Dr. Holstsvvej. Krydset er allerede forberedt hertil.
- Der etableres signalreguleringer i de vigtigste kryds.

Principper for stitrafik

- Gennemgående stier i eget tracé i nord-sydgående korridorer samt på tværs af området øst-vest.
- Cykler færdes også på kørebanen på alle interne veje.
- Alle blinde boligveje sikres videre stiftforbindelse for at sikre smutveje for den lette trafik.
- Fodgængerareal langs alle nye veje.
- Signalanlæg på Edwin Rahrsvej i krydsene ved hhv. Bygaden og Bazar Vest skal sikres i.f.t. bløde trafikanter.
- Stikrydsning på Edwin Rahrsvej sker i niveau.

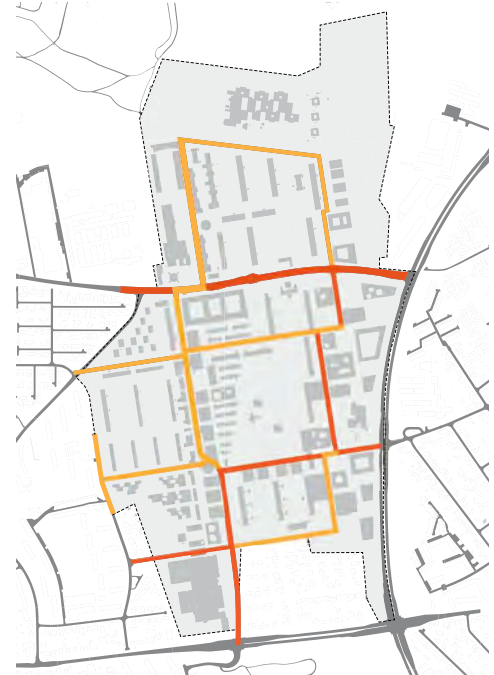
Principper for parkering

- Parkering til nye funktioner i området etableres i størst mulig omfang ud fra principper om dobbeltudnyttelse af parkeringsarealerne.
- Langs gaderne etableres kantstensparkering til korttidsparkering.
- Langtidsparkering er som udgangspunkt kælderparkering og fladeparkering.

Principper for kollektiv trafik

- Kollektiv trafik evt. i form af letbanen føres gennem Bygaden. Der reserveres areal hertil.
- Buslinjerne føres ud via det nye kryds ved Dr. Holstsvvej.

Hastigheder

Signatur
 30 km/t zone
 50 km/t zone

Cykelstier

Signatur
 --- Cykelsti langs vej

Kollektiv trafik

OVERORDNET DESIGNHOLDNING

Dispositionsplanens vision er at omdanne Gellerupparken og Toveshøj fra et stort, monofunktionelt og udfordret boligområde i forstaden til en velfungerende og multifunktionel bydel i byen - en særlig bydel med sit eget liv og egen identitet.

Forstadens karakter

Visionen er - ideologisk og byarkitektonisk - at forene det bedste fra den åbne forstad med det bedste fra den tætte stad.

Omdannelsen af Gellerupparken og Toveshøj skal ske med respekt for forstadens særlige suburbane karakter og kvalitet, og skal bygge videre på den særlige blanding af det grønne kulturlandskab og det byggede og byrumlige - af terræn og bygninger.

Forstadens hybride, bylandskabelige karakter skal fortsat være levende til stede i den omdannede bydels stedlighed, arkitektoniske udformning og atmosfære.

'Forstadligheden' er derfor tænkt som et gennemgående tema eller centralt ledebillede i transformeringen og udformningen af den nye bydel fra det overordnede, strukturelle greb - som det allerede fremgår af dispositionsplanen - ned til den konkrete udformning af gader, pladser og torve og deres bebyggelse, belægning, beplantning, belysning og øvrige bestyknings.

Det fragmenterede, collage- eller klu-detæppeagtige, vi normalt forbinder med forstaden, er ikke på samme måde til stede i Gellerupparken og Toveshøj, hvorfor det her lige så meget drejer sig om en differentierende som en integrerende byarkitektonisk og bysocial indsats.

Gellerupparken og Toveshøjs karakter og identitet

Gellerupparken og Toveshøjs karakter og identitet ligger i direkte forlængelse af forstadens karakter. Den er en parkbebyggelse eller en bebyggelsespark i et stort anlæg, kultiveret bylandskab.

På grund af bebyggelsens hurtige opførelse i samme modernistiske byggeskik er den både meget homogen og tidstypisk, et stykke stivnet kultur- og bygningshistorie, der skal behandles med omtanke. Områdets byarkitektoniske udtryk er knyttet til 60'ernes og 70'ernes industrialiserede betonelementbyggeri, og bebyggelsen fremstår som sådan ensartet og taktfast, men også kontrasteret og blødgjort af store grønne parkflader og skovlunde.

De gennemgående materialer er beton, asfalt og græs, hvilket forlener bebyggelsen med et lidt upoleret og usentimentalt, modernistisk udtryk, svarende til dens omdømme.

Holdningen bag de udspil til omdannelser

af byrum, belægninger, beplantninger, belysninger, etc., som skitseprojektet for veje og pladser i Gellerupparken og Toveshøj fremstiller, er at bygge videre på områdets karakter med en gennemtænkt og original eksponering af den modernistiske hverdagsarkitektur og en raffineret brug af dens gængse materialer, der ophøjer det profane ved dem til noget fornemt, i modsætning til kortsigtet at destruere - eller sentimentalt fornægtende at kamuflere - et i øjeblikket miskrediteret arkitektonisk udtryk.

Bydelens og byrummernes miljø og atmosfære

Selv om byrummene, gaderne, pladserne og torvene i skitseprojektet for veje og pladser i Gellerupparken og Toveshøj overalt indeholder reminiscenser af natur i form af træer og grønt, og således henviser til forstadens særlige blanding af landskab og byskab, er de alle tænkt markant forskellige.

Gader og pladser fremstiller forskellige miljøer og atmosfærer skabt af deres samlede udformning og bebyggelse, og understreges af belægningen, belysningen, beplantningen og byinventaret.

Det grønne er tiltænkt en fremtrædende plads i alle bydels rum.

Forstadsmiljø, Gellerupparken og Toveshøj

Forstadslandskab, Viborg

Kirkepladsen, Gellerupparken og Toveshøj

Bazarpladsen, Gellerupparken og Toveshøj

BYDELENES VEJEN OG PLADSER - KARAKTER, ATMOSFÆRE OG UDFORMNING

BYGADEN

Bygaden er bydelens nye rygrad, der forbinder CityVest i syd med Bazar Vest i nord via et gennemgående gadeforløb med en serie af forskellige pladser og torve, der søger at opbygge en ny urbanitet i Gellerupparken og Toveshøj. Forbilledet er den traditionelle strøggade med dens publikumsorienterede funktioner i form af blandt andet butikker, restauranter, lobbyer, etc.

Denne karakter vil blive stærkt understreget med tilstedeværelsen af en letbane.

Bygaden anlægges som et bredt strøg, hvor både cyklister, bilister og gående kan færdes. Gadens østside - der har de bedste solforhold - er den primære opholds- og strøgside, og der arbejdes med at give den en karakter, der understreger denne funktion. For at understrege sammenhængen på tværs af gaden adskilles gang og kørebane kun af opspring på 2,5 cm.

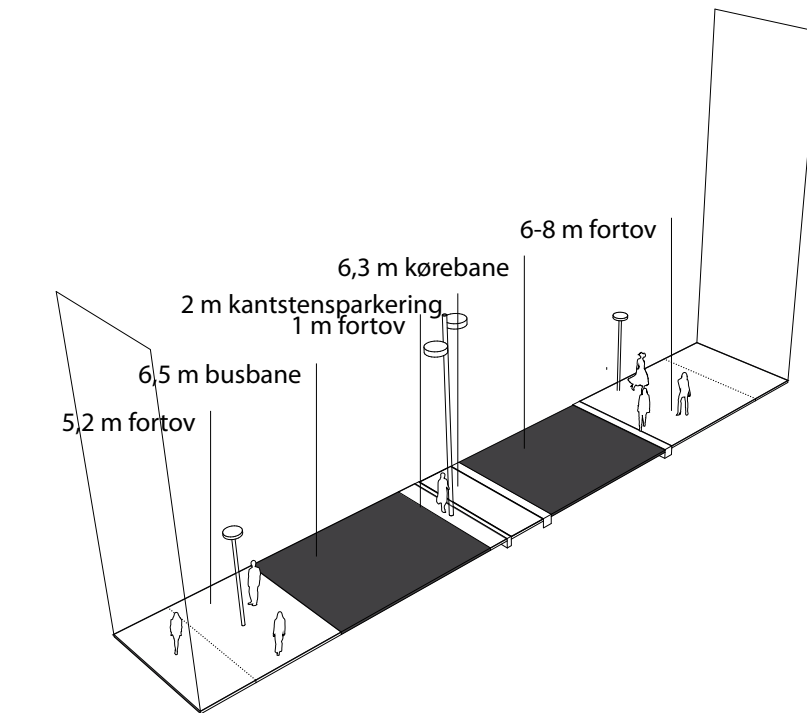
For at sikre en lav hastighed for biler anlægges kørebane med en bredde på 6,3 m, og krydsninger mellem tilstødende veje og indkørsler til nye byggeområder anlægges som hævede flader - som evt. markeres gennem belægning. Af hensyn til trafiksikkerhed og hastighedsdæmpning anlægges krydsninger på Bygaden med signalanlæg.

BYGADEN

Tværsnit - Bygaden

Da gadens referencehastighed er 30 km/t, anlægges der ikke cykelstier, og cyklister færdes derfor på kørebane.

I begge sider af kørebane er der mulighed for kantstøpsparkering. For at understøtte østsiden strøgekarakter etableres der færre p-pladser mod øst end mod vest. Ved udkørsel til Edwin Rahrs Vej i nord og i forbindelse med stop-

pesteder for busser eller letbane erstattes kantstøpsparkeringen af stoppested eller svingbaner, så gaden sikres et roligt forløb uden udposninger eller indsnævninger.

Den kollektive trafik får en central placering med høj fremkommelighed i form af en busbane i gadens vestside. Vejprofilen er tilrettelagt, så busbanen kan udvides, hvis en fremtidig etape af letbanen føres

gennem Gellerup. Busbanen anlægges med økonomisk støtte fra Fremkommelighedspuljen. Som alternativ til busbane kan der anlægges et parkstrøg, der senere kan omdannes til letbane. Busserne skal i givet fald flyttes til kørebane, som samtidig skal gøres bredere.

LOOPET/RINGVEJEN

Loopet/Ringvejen fungerer som intern ringgade, der skaber mulighed for at bevæge sig rundt i en bydel med varierende oplevelsesforløb, gade-, plads- og parkmiljøer. Samtidig forbinder Loopet/Ringvejen de nye bykvarterer, der opstår i forbindelse med introduktionen af det nye netværk.

Loopet/Ringvejen giver således mulighed for at færdes gennem Gellerupparken og Toveshøj - også for den kollektive trafik - og skal som sådan have en sammenhængende gadekarakter, der tydeligt signalerer gadens funktion som intern fordelingsåre med ekstern kontakt til den omkringliggende by. Loopet/Ringvejens design, materialer, belysning og beplantning skal understrege denne stærke sammenhæng.

Loopet/Bygaden består af Janesvej, Lenesvej og en ny vej øst for Bazar Vest i nord, den nordligste og midterste del af Gudrunsvvej samt den sydlige tværsvej (Jettesvej-linjen) i syd, som sammen med Bygaden, Tinesvejs forlængelse og forbindelse til Åby Ringvej skaber intern sammenhæng i Gellerupparken og Toveshøj, og ikke mindst ekstern sammenhæng til den omkringliggende by.

Gudrunsvvej (nord og midt) og Lenesvej

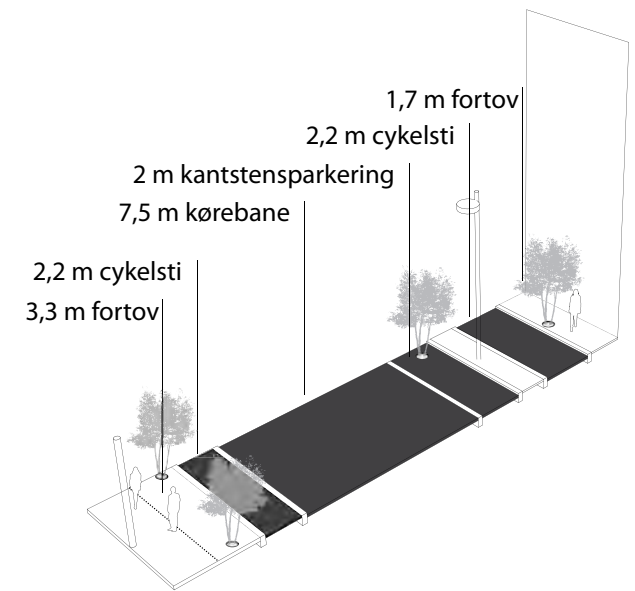
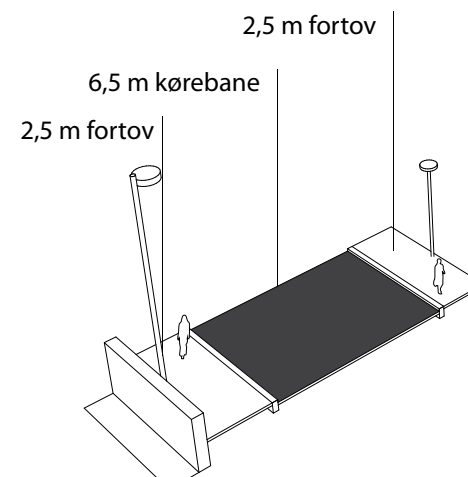
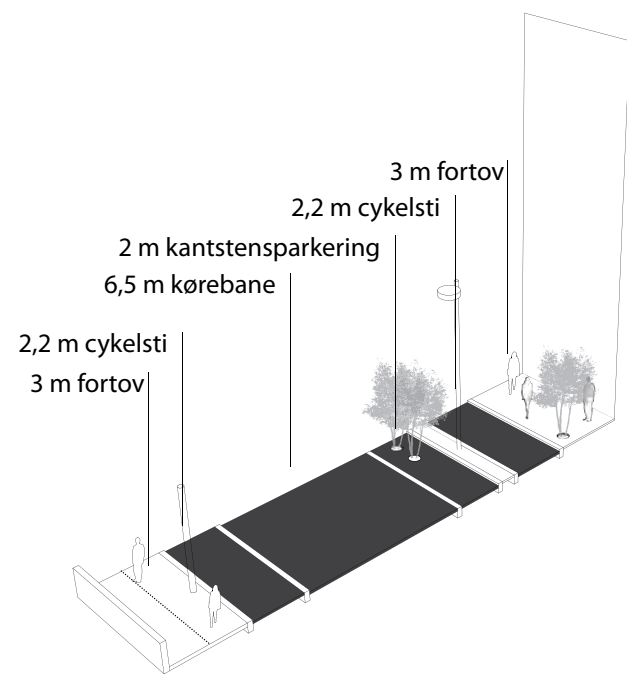
Dispositionsplanens forskydninger af Gudrunsvvej og Lenesvej videreføres i skitseprojektet for veje og pladser. Forskydningerne har til hensigt at sænke hastigheden på vejene, give gaderne et mere bymæssigt præg, samt at skabe adgang til dispositionsplanens nye byudviklingsmuligheder.

Gudrunsvvejs sekvenser og forlængelsen i Lenesvej udformes som træbeplantede allégader, hvor urbaniteten og byrum er fuldt til stede, men i en mere åben, forstadsagtig byform end på Bygaden.

Gudrunsvvej og Lenesvej skal således gives en åben bygdekarakter og anlægges med 6,5 m kørebane placeret centralt i vejprofilen med kantstøpsparkering mod øst og cykelstier i begge sider af gaden. Mellem kantstøpsparkering og cykelsti anlægges en 1 m bred mellemzone, der skal sikre, at konflikt mellem parkerede biler og cyklister undgås.

Foruden at give mulighed for at færdes gennem bydelen skal der sikres gode forhold for den kollektive trafik. Der etableres ikke deciderede buslommer ved stoppesteder, men standsning sker som stop på gaden og vil herved medvirke til at sænke hastigheden på gaden, samt

LOOPET/RINGVEJEN

Tværsprofil - Gudrunsvej (midt og nord) og Lenesvej

sikre høj fremkommelighed for den kollektive trafik.

Ved overgange til eksisterende parkeringspladser mod blokkene vest for vejen og ved nye indkørsler til kommende byfunktioner mellem Gudrunsvej og Åby Ringvej, kan der etableres belagte opmærksomhedsfelter, der foruden at medvirke til at holde hastigheden på gaden nede kan synliggøre overgange og sammenhænge på tværs af vejen.

Janesvej og Bazarvej

Janesvej indgår ligeledes i Loopet/Ringvejen og forlænges mod vest med en ny vej mellem Toveshøj og den nyeste del af Bazar Vest (Bazarvejen), der sikrer cirkulationsmulighed i Toveshøj, blandt andet for den kollektive trafik.

Janesvej og forlængelsen ligger på kanten af bydelen og vil få en mere åben og landskabelig karakter, men urbaniseres

Tværsprofil - Janesvej

med træer, fortov på Janesvejs nordside samt fortovsbelysning.

Den eksisterende kørebane og det sydlige fortov genanvendes, og vejen anlægges med en bredde på 6,5 m med nyt fortov mod Tovshøjskolen. Samtidig videreføres cykelstien fra Lenesvej, så den først stopper ved skolen.

Det nye vejstykke anlægges ligeledes med en kørebanebredde på 6,5 m. Mod

Tværsprofil - Bazarvej

bazaren er der et opspring mellem den nye vej og parkeringsarealet på bazarens østside.

Den sydlige tværsvej (Parkvejen)

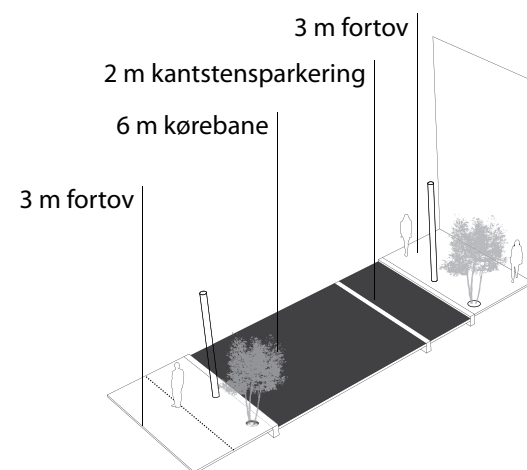
Den sydlige tværsvej, der forbinder Hovedgaden og Gudrunsvej, er en ny gadetype i Gellerup-Toveshøj og skaber forbindelse fra krydsningen med Åby Ringvej gennem porten i blokken til Bygaden og Tinesvejs forlængelse i vest.

Tværsprofil - sydlig tværsvej

Vejen anlægges med en 7,5 m bred kørebane med kantstøpsparkering mod syd, hvor der i fremtiden lægges op til nye byfunktioner, samt cykelstier i begge sider af vejen.

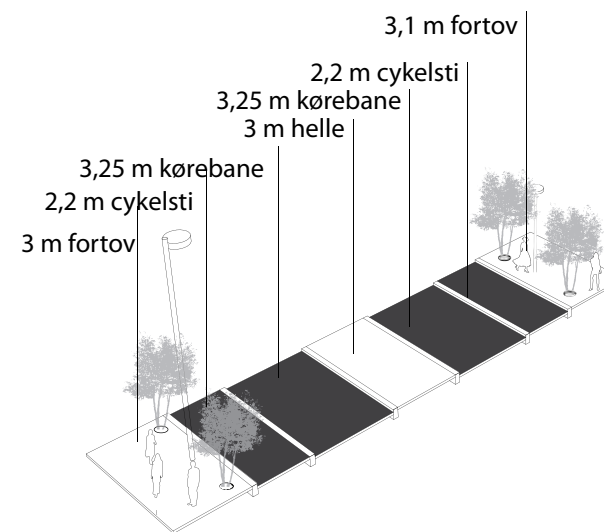
Vejen - der forløber hen over bydelens centrale parkplateau med udsigt til dets rekreative aktiviteter - er en rigtig parkvej, med en anden og mere landskabelig karakter end de øvrige veje i bydelen, dog med stærk visuel sammenhæng til den resterende del af Loopet/Ringvejen. For at understrege vejens forbindelse til byparken anlægges der et bredere fortovsareal mod parken.

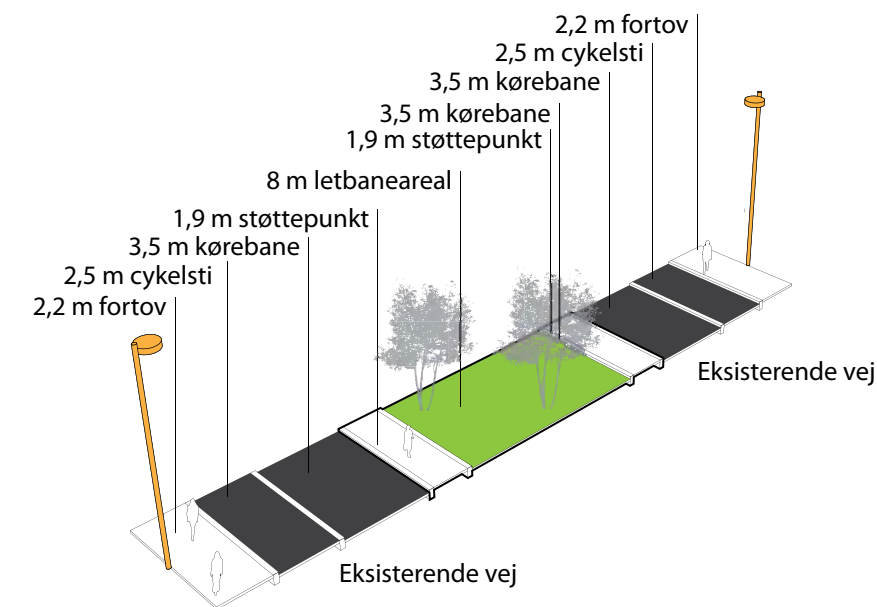

TVÆRVEJE

Tværsnit - Gudrunsvvej syd, Lottesvej og nordlig tværsnit

Tværsnit - Tinesvejs forlængelse

Tværsnit - Edwin Rahrs Vej

Parkvejen set gennem 'porten'

Gudrunsvvej set mod nord

TVÆRVEJE

Tværsnitene udgøres af de øvrige veje i Gellerupparken, der skaber interne forbindelser mellem de kvarterer, der opstår som resultat af dispositionsplanen, samt vigtige forbindelser til den omkringliggende by.

Tinesvejs forlængelse

Mellem den eksisterende krydsning mellem Gudrunsvvej og Tinesvej øst for CityVest anlægges en ny vej ind i Gellerupparken, som skaber forbindelse til den sydlige tværsnit og Bygaden, samt mulighed for at den kollektive trafik kan forløbe gennem bydelen.

Vejen bliver en kombination af gade og parkvej. Til den ene side afgrænses den af facader og allétræer, til den anden af et parkbånd med spredte træer.

Den gennemgående hovedsti til cykler og fodgængere, der ledes fra Parken ned gennem Tinesvej mod ådalen og søen, kommer ligeledes til at præge byrummet.

Vejprofilen på Tinesvejs forlængelse er tilrettelagt således, at det i fremtiden er muligt at udvide profilen, så der bliver plads til en evt. kommende letbane, der placeres vest for kørebanelen. Mellem en eventuel kommende letbane og nye byfunktioner vest for vejen lægges der op til, at der anlægges et bredt fortovsareal, der mod nord har forbindelse til

Bygaden og Byparkpladsen og mod vest har forbindelse gennem ny bebyggelse til Kirkepladsen.

Vejen anlægges med en kørebanelængde på 6,5 m og cykelsti og fortove i begge sider af vejen. For at sikre et roligt vejforløb uden markante indsnævninger i forbindelse med svingspor m.m. anlægges en helle på den centrale del af vejen, der ved krydsningen til den sydlige tværsnit og ved Gudrunsvjuskrydset omdannes til svingbaner.

Øst for vejen skal der ske en landskabelig bearbejdning af niveauspringet mellem den eksisterende blok og den nye vej, så niveauforskellen dels opleves som en adskillelse mellem blokken og vejen, dels som en landskabelig videreførelse af byparken.

Lottesvejslinjen (Nordlig tværsnit)

Fra Bygaden i vest til Gudrunsvvej i øst anlægges en ny vejforbindelse. Vejen skal blandt andet skabe forbindelse til de nye byfunktioner - herunder kommende kommunale arbejdspladser - i den nordlige del af Gellerupparken.

Denne gennemgående tværsnit beplantes og udformes i sammenhæng med dens langsgående parkeringspladser som en serie langstrakte, grønne pladselementer, der er omhyggeligt landskabsarkitektonisk behandlede, og vejsens profil videre-

føres fra Lottesvej, der omdannes fra et parkeringsareal til en regulær gade.

Referencehastigheden er 30 km/t, og den anlægges med en kørebanelængde på 6 m med fortove i begge sider og kantstønstøparkering i vejsens nordlige side. Ved indkørsel til parkeringspladser mod syd og nye byudviklingsmuligheder mod nord anlægges hævede falder - evt. med belægningskifte - der kan medvirke til at regulere hastigheden og markere indkørselssituationerne.

Hvor den nordlige tværsnit og Byparken møder hinanden etableres en helle som støttepunkt og kantstønstøparkering fjernes. Der lægges samtidig op til, at belægningen skiftes, så byparkens forløb markeres i vejsens design.

Vejsens urbane karakter understreges gennem allébeplantning og belysning.

Gudrunsvvej Syd

Referencehastigheden på den sydlige del af Gudrunsvvej er 30 km/t, og da den ikke indgår i Loopet/Ringvejen, adskilles den derfor visuelt fra den øvrige del af vejen, ved at det samlede profil gøres mindre, samt ved at tilslutningen til den sydlige tværsnit markeres med et belægningskifte - evt. som en integreret del af

Kørebanelen anlægges med en bredde på 6 m med fortove i begge sider og kantstønstøparkering mod øst med forbindelse til de

nye byggemuligheder mellem Gudrunsvvej og Åby Ringvej.

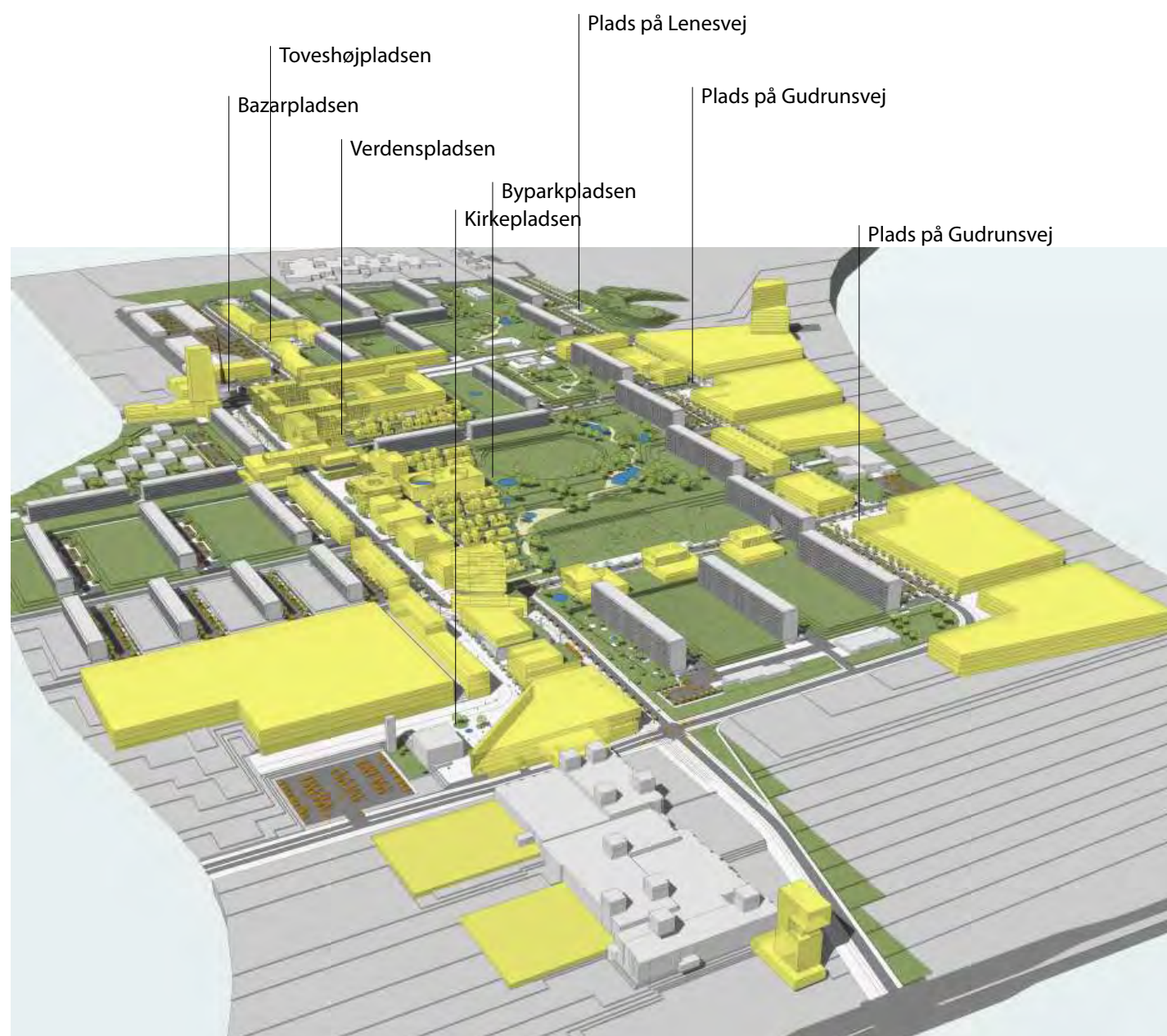
EDWIN RAHRS VEJ

Vejen er i dag en større indfaldsvej til Aarhus, men bliver i fremtiden en bygade i Gellerup-Toveshøj med randbebyggelse og letbane.

Vejsens tænkes derfor urbaniseret med træbeplantning, belysning samt gade- og fortovsbelægninger á la Gellerup-Toveshøj.

Edwin Rahrs Vej er i dag en trafikvej, der adskiller Toveshøj og Gellerupparken. I fremtiden skal vejen kunne samle bydelen, og dens barrierevirkning skal reduceres. Edwin Rahrs Vej omdannes derfor fra i dag at have fire kørebaneler til i fremtiden at have to kørebaneler, og samtidig skabes der plads til, at letbanen i fremtiden kan forløbe i vejsens midterrabat med to støttepunkter mellem letbane og kørebaneler, som skal understøtte diffus krydsning af vejen.

Det eksisterende fortove, cykelsti og en del af kørebanelen i begge sider af vejen bevares, så det er kun vejsens midterareal, der udvides og der skabes plads til støttepunkter.

Isometrien viser en rejst plan af Gellerupparken og Toveshøj med ny infrastruktur og nye byggemuligheder - området omkring Kirkepladsen afviger fra skitseprojektet for veje og pladser ved at vise en situation, hvor området omkring pladsen er omdannet.

PLADSERNE

Også pladserne tænkes udformet og behandlet, så de fremstår som forskelligartede miljøer med hver deres særlige udtryk og stemning skabt af placeringen i Gellerupparken og Toveshøj og deres funktion, liv og rolle i bydelene.

En rundtur gennem pladserne skal være en "scenic walk" gennem byarkitektoniske oplevelser.

Pladsernes udformning og udstyr må ikke stå i vejen for deres fleksible anvendelsesmuligheder.

Verdenspladsen

Verdenspladsen er tænkt som bydelens hovedplads omgivet af kommercielle og kulturelle funktioner i bygningernes nederste etager samt beboelse og liberale erhverv på de øvrige etager.

Pladsen skal kunne fungere som scene for bydelens mange aktiviteter skal derfor have en multifunktionel karakter, der giver mulighed for mange forskellige aktiviteter på pladsen - eksempelvis marked, sceneoptræden og forskellige andre events. Samtidig skal den invitere til ophold og leg for både børn og voksne.

Pladsens trappeanlæg og det evt. fremtidige letbanestop her kan understøtte denne rolle.

Pladsen skal således både være robust, fleksibel og repræsentativ, hvilket skal afspejles i både udformning, belysning, beplantning og udstyr.

Derudover skal pladsen kunne rumme et større vandelement, der sammen med beplantning og belysning medvirker til at understrege pladsens forstadskarakter.

Bazarpladsen

Det liv, der allerede udspiller sig på og omkring den i dag noget interimistiske plads, er et godt udgangspunkt for at skabe en livlig og dynamisk plads med en usentimental og dynamisk atmosfære.

Bazarpladsen er tiltænkt en rolle som dynamisk "hverdagsplads" som understøtter de eksisterende funktioner i BazarVest med fremtidige kommercielle funktioner, private og offentlige kontorarbejdspladser, boliger, ungdomsboliger, etc.

Pladsens beliggenhed, ved indkørslen til den nye Bygade og gennemskæringen af Edwin Rahrs Vej, stiller særlige krav til

dens udformning som samlende plads der medvirker til binde Gellerupparken og Toveshøj sammen på tværs af Edwin Rahrs Vej.

Der skal således gøres en særlig indsats for at pladsen visuelt og funktionelt opleves som en samlet plads for både Toveshøj og Gellerupparken, samtidig med, at der sikres god fremkommelighed for den kørende trafik, og i fremtiden også for en evt. kommende letbane, som vil forløbe centralt i Edwin Rahrs Vejs profil.

Toveshøj Plads

Toveshøjpladsen er Toveshøjs byplads og den vestlige afslutning af Toveshøjs centrale øst-vestlige gangstrøg, der i den anden ende afsluttes med pladsen ved Hasle Bakker.

Pladsen er tænkt som et roligt byrum med en blanding af erhverv, familie- og ældreboliger evt. med et sundhedscenter som omdrejningspunkt.

På sydlige del af pladsen forløber en ny adgangsvej til blokkene mod Edwin Rahrs Vej, hvis adgangsvej fjernes i forbindelse med vejprojektet på Edwin Rahrs Vej.

Kirkepladsen

Kirkepladsen er i dag en klart defineret plads mellem kirken og biblioteket.

I forbindelse med arbejdet med skitseprojektet for veje og pladser i Gellerupparken og Toveshøj er der arbejdet med at transformere området, der i dag omgives af en række utidssvarende bygninger der vil være meget dyre at renovere til et acceptabelt niveau.

En nedrivning af bygningerne omkring det eksisterende Kirketorv vil skabe plads til en mere intensiv bebyggelse på stedet. En udvidelse af City Vest til nordsiden af Gudrunsvej med indgang herfra vil give stedet og pladsen en ny karakter præget af større kommerciel aktivitet og forstærket af flere bløde trafikanter.

Kirkepladsen vil med sit særlige miks af markeds-, torve- og Kirkeplads kunne fungere som strøgets sydlige pendant til Bazarpladsen

Kirkepladsens skitserede, trekantede udformning er sket med henblik på at fastholde kirken som et centralt, betydningsfuldt fokuspunkt på pladsen.

Parkpladsen

Byparkpladsen forbinder Gellerupparken og Toveshøjs store centrale park med Bygaden. Det grønne parktræk - der her griber ind i Bygaden - er både et tilskud til Bygades urbane miljø og til pladsens komplekse karakter af trafikkrøds, opholdsareal og gangstrøg.

Pladsen er krydsfelt og overgang mellem den bil- og letbanetrafikerede Bygade og dens sydlige fodgængerdel samt den sydlige tværvejs (Parkvejen) og Tinesvejs indkørsel til området.

På Byparkpladsen sammenfoldes park- og gademiljø, park- og gadeelementer, grønt og belagt.

Pladserne på Gudrunsvej

Karakteren af de to pladser på Gudrunsvej (midt og syd) vil blive bestemt af den omgivende bebyggelses funktion og udformning.

Det offentlige areal omkring Globus 1 vil ligeledes kunne fungere som en aktiv pladsdannelse i kvarteret langs Åby Ringvej og op til Gudrunsvej.

Pladserne langs Gudrunsvej er tænkt i samspil med denne gades grønne allé karakter.

Pladsen på Lenesvej

Pladsen er tænkt som det østlige slutpunkt for Toveshøjs centrale stistrøg og som formidler af overgangen til Hasle Bakker.

Pladsen har karakter af en platform i det grønne evt. møbleret med en bygning til offentlige formål.

BELÆGNING

Dispositionsplanens positive grundholdning til forstadens suburbane bylandskab går igen i skitseprojektets behandling af bydelens byrum og 'gulv' i form af belægninger, beplantninger, etc.

Her - som i forstaden generelt - blandes natur- og kulturelementer i alle tænkelige kombinationer. Det grønne og det belagte strides om overtaget eller integreres harmonisk afhængig af, hvor i bydelen vi befinder os: På Bygaden, i parken eller på pladserne. Det sker i glidende overgange, som gennembrud af beplantning i en belægning eller som trædesten i en grøn flade.

Både i gader og på pladser vil belægningen sammen med beplantninger henvise til stedets oprindelige naturlige tilstand og bydelens nuværende status af grøn forstad.

Det gennemgående gulv i bydelen er asfalten. Heri placeres betonfliser i forskellige mønstre, former, størrelse og tekstur. På særlige steder kan der nedlægges finere materialer for at understrege deres betydning, andre steder kan påtrykte trafiktegn, farvet asfalt el.lign. signalere en mere kompromisløs og funktionel stemning.

En raffineret materialeanvendelse og et gennemtænkt design på disse præmisser kan skabe et varieret og oplevelsesrigt

mønster af flader, bånd, linjer og figurer af grønt og belagt på Gellerupparken og Toveshøjs gulv, som vil medvirke til at skabe eller understøtte gaders og pladsers særlige stemning og miljø.

Gulvets 'standardmaterialer' af asfaltflader, flisemønstre, kantstensflow, påtrykte trafiktegn m.m. tænkes udlagt i en fri og dynamisk komposition, der er både rationel og fleksibel over for ændringer og opgravninger, tilpasningsdygtig i forhold til steder og stemninger, og gennemgående fri og poetisk i sine udformninger og abstrakte figurationer.

Foruden at være et varieret og oplevelsesrigt gulv i bydelen skal det være robust i forhold til alt fra skatere til lastbiler og endelig handicapvenligt gennemtænkt.

Bygade/parkbåndet

Bygaden belægning består - som i den øvrige bydel - af en asfaltbund med nedlagte felter af betonfliser og øvrige materialer.

Bygaden betydning for hele bydelen stiller særlige krav til dette byrums belægning.

Bygaden forberedes for, at der i fremtiden kan forløbe en letbane i den vestlige side af gaden. Frem til en eventuel anlæggelse af letbanen lægges der i skitseprojektet

op til, at der anlægges en selvstændig busbane. Alternativt hertil kan dens tracé anlægges som et park- eller havebånd med græsser, planter, træer og løs belægning.

Gaderne

Gadernes belægning følger de generelle krav og koncepter for belægningens udformning, tilpasset sted og brug.

Pladser og torve

Som hovedgaden er bydelens pladser og torve bærere af bydelens og kvarterernes identitet. Deres belægning og bestyknings skal derfor være byarkitektonisk gennemtænkt og designet i overensstemmelse hermed.

P-pladserne

Som karakteristiske og dominerende byrum i forstaden bør parkeringspladserne også designes med omtanke.

Stier

Parkstier og -pladser ligger uden for skitseforslagets kommissorium.

Asfalt med belægningsfelter, Viborg

Flisebelægning

Suburban belægning

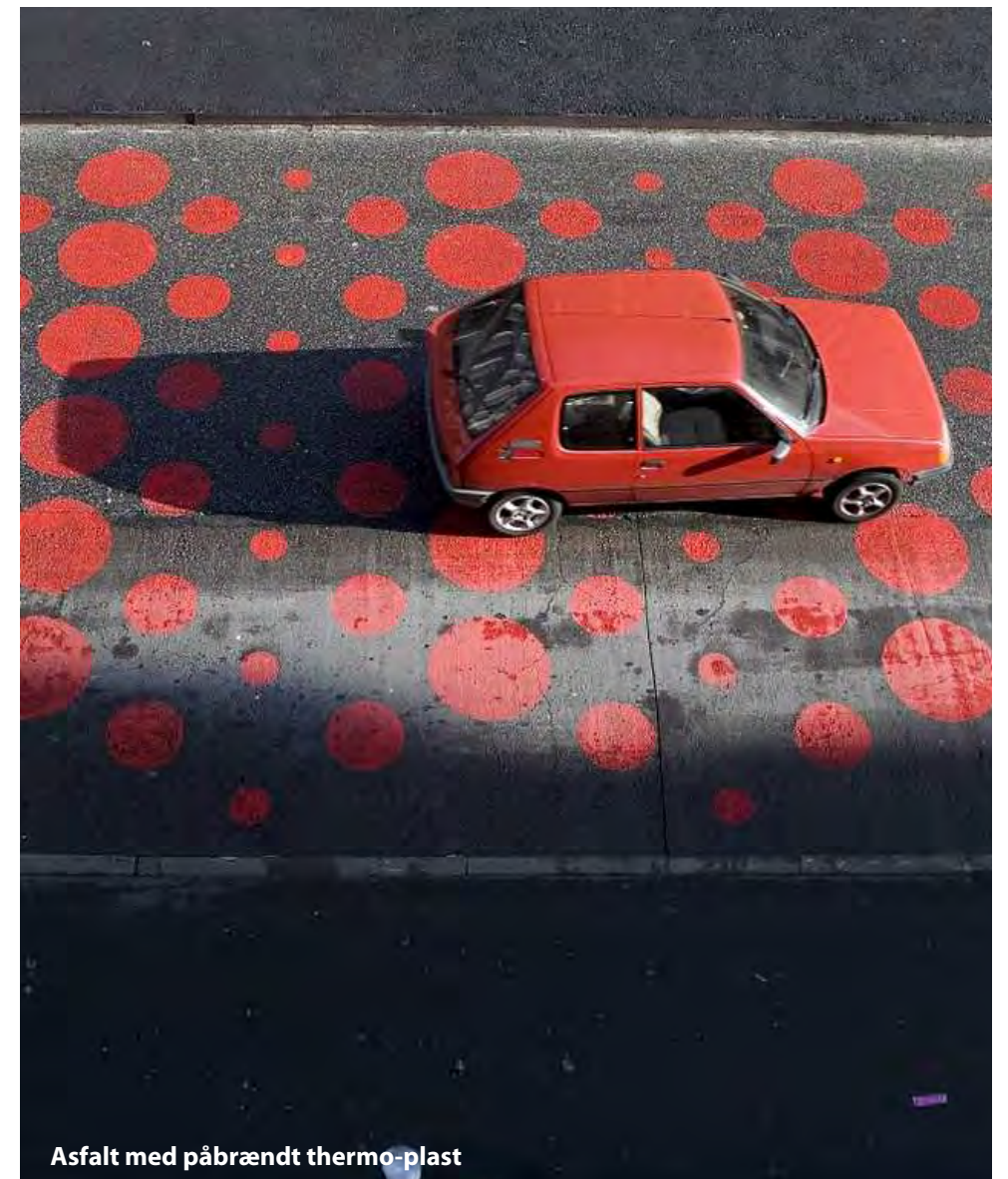
Foldning, beplantning belægning

Foldning, beplantning, belægning

Foldning, beplantning, belægning

Asfalt med påbrændt thermo-plast

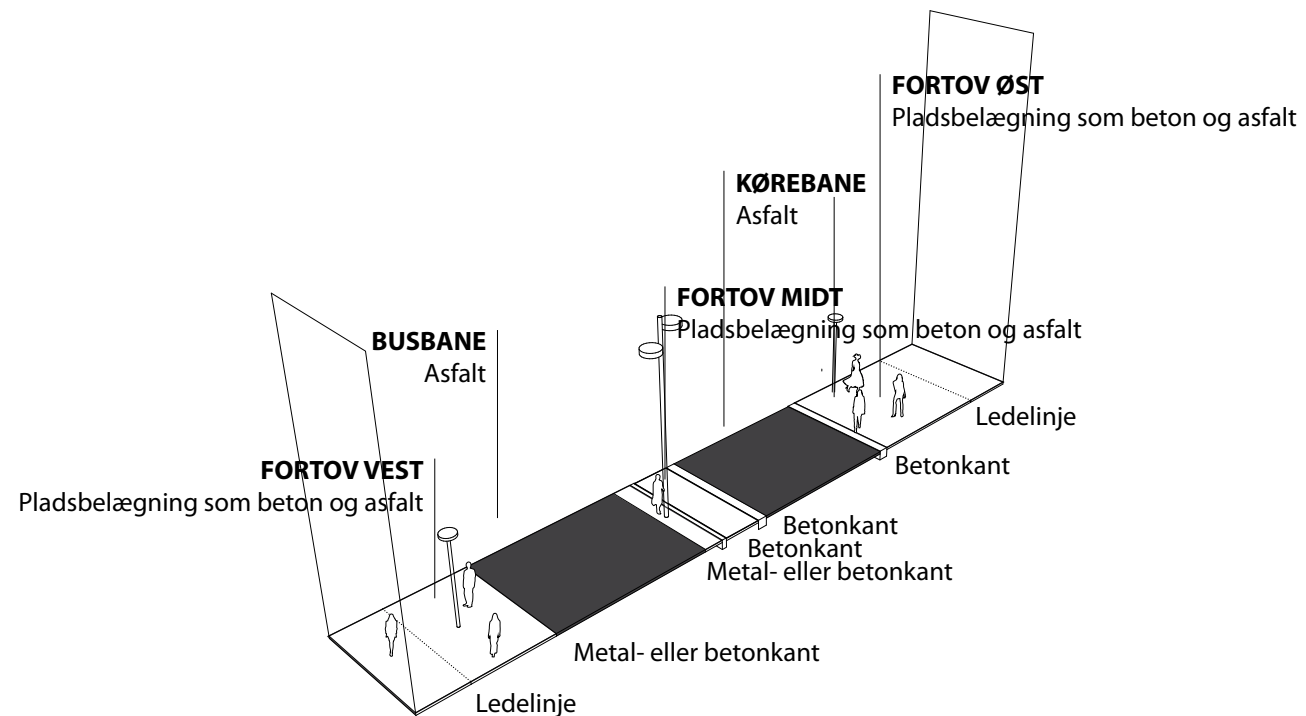
Flisebelægning

Urban belægning

Belægningstegn

BELÆGNINGSPRINCIP - BYGADEN

Bygaden er det øverste element i det nye hierarki af gader i Gellerup, og skal skabe grundlag for en bred vifte af aktiviteter og funktioner, der kan medvirke til at gøre Gellerupparken og Toveshøj til en aktiv bydel.

Gang- og opholdsarealer anlægges eksempelvis i en kombination af beton og asfalt, og kantstensparkering anlægges med samme belægningsholdning som gangarealer, så de visuelt har sammenhæng til det smalle fortov mellem parkeringspladserne og busgaden.

Busgade og kørebane anlægges i sort asfalt. Ved krydsninger med øvrige veje og indkørsler til byggefelter og kommende byområder på Bygadens østside, kan hævede flader anlægges med anden belægning med karaktermæssig sammenhæng til gang- og opholdsarealerne, eller som asfaltflader, der eksempelvis er behandlet med thermo-plast.

Adskillelsen mellem kørebane og øvrige arealer anlægges som brede (f.eks. 40 cm) kubiske betonkanter, der medvirker til at understrege Bygadens lange og retlinede forløb. Afgrænsning mellem kantstensparkering og gang- og opholdsarealer anlægges som smallere betonkanter (f.eks. 20 cm). Busgade eller letbane markeres - foruden via et opspring på 2,5 cm - af en tynd beton eller en galvaniseret stålkant.

For at sikre gode tilgængelighedshensyn anlægges ledelinjer i belægningen på begge sider af Bygaden, og krydsningspunkter og overgangssituationer markeres med opmærksomhedsfelter.

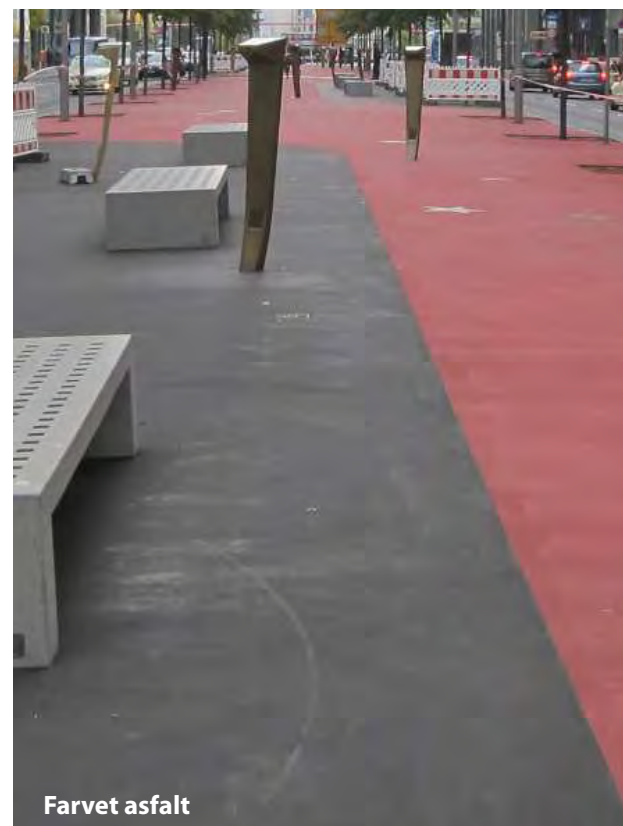
Såfremt busbanen ikke realiseres, kan arealet etableres som et parkstrøg, som kan omdannes til letbanetracé, hvis letbanen i fremtiden bliver en realitet. Letbanens areal anlægges i samme belægning som gang- og pladsarealer, så den visuelt indgår og understøtter Bygadens pladskarakter. Letbanearealet kan gøres grønnere end de øvrige gang- og opholdsarealer, og dermed medvirke til at understrege gadens grønne karakter.

Betontekstur

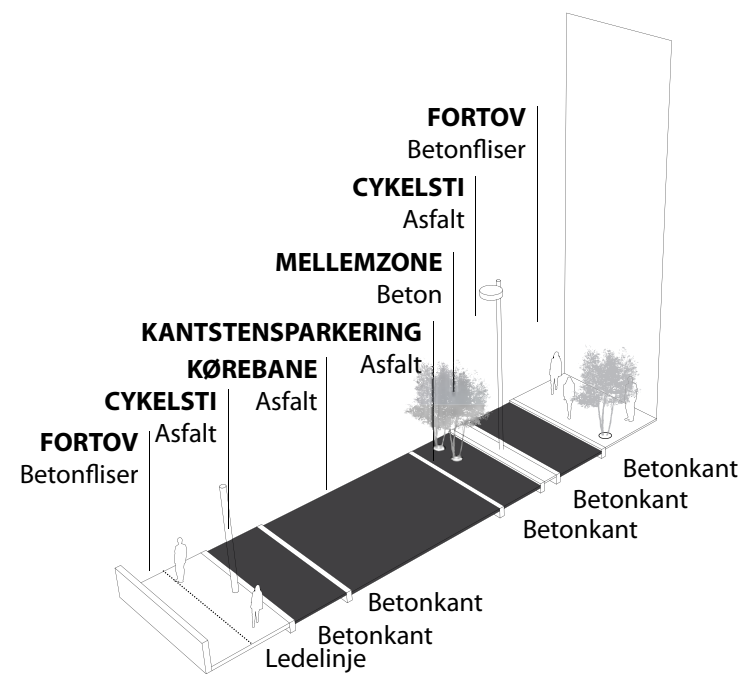
Asfalt/Thermo-plast

Farvet asfalt

Taktile markeringer

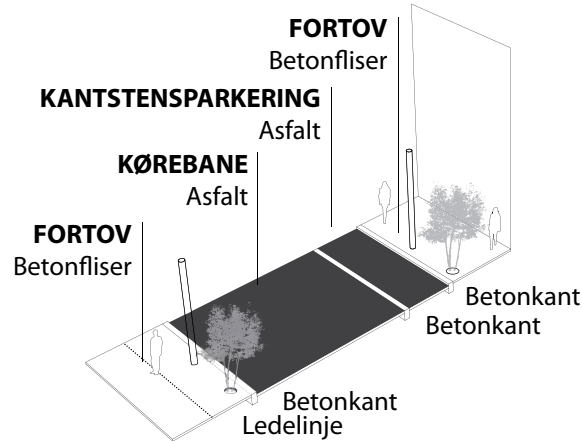

BELÆGNINGSPRINCIP - LOOPET/RINGVEJEN

(Tinesvejs forlængelse, Tværvej Syd, Gudrunsvvej Midt, Gudrunsvvej Nord, Janesvej, Lenesvej, ny vej ved Bazar Vest)

Loopet/Ringvejen skaber forbindelse internt mellem bydelens nye kvarterer og den omkringliggende by, og skal have en karakter, der understreger dens funktion som transitrum.

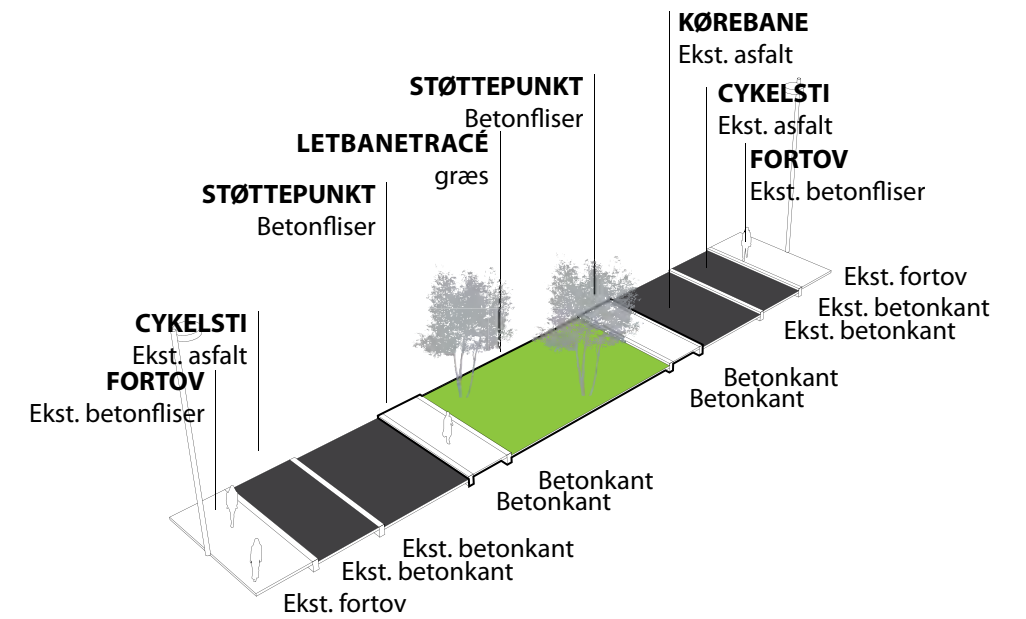
Gangarealer anlægges primært som betonoverflader - evt. suppleres med andet materiale, der kan medvirke til at give arealet en detaljering, der adskiller sig fra fortovene i den omkringliggende by. Cykelstier og kørebane anlægges i sort asfalt, og kan evt. omkring indkørsler til parkeringspladser ved eksisterende blokke og nye byggefelter gives en anden belægning eller bemales med thermoplast.

BELÆGNINGSPRINCIP - TVÆRVEJE

(Lottesvej, Gudrunsvvej syd)

Fortovsarealer anlægges primært som betonoverflader - evt. suppleres med andet materiale, der kan medvirke til at give arealet en detaljering, der adskiller sig fra fortovene i den omkringliggende by. Kørebane og kantstensparkeringsarealer anlægges i sort asfalt. Indkørsel til parkeringsarealer til eksisterende blokke og nye byfunktioner kan markeres som hævede flader med en anden belægning eller bemales med thermoplast.

BELÆGNINGSPRINCIP - EDWIN RAHRVS VEJ

En del af belægningen på Edwin Rahrs Vej bibeholdes, og det er således kun midterrabatten, der omdannes til grønt midterareal og støttepunkter, der forberedes, så letbanen evt. i fremtiden kan forløbe på Edwin Rahrs Vej.

BELÆGNINGSIDÉOGRAM

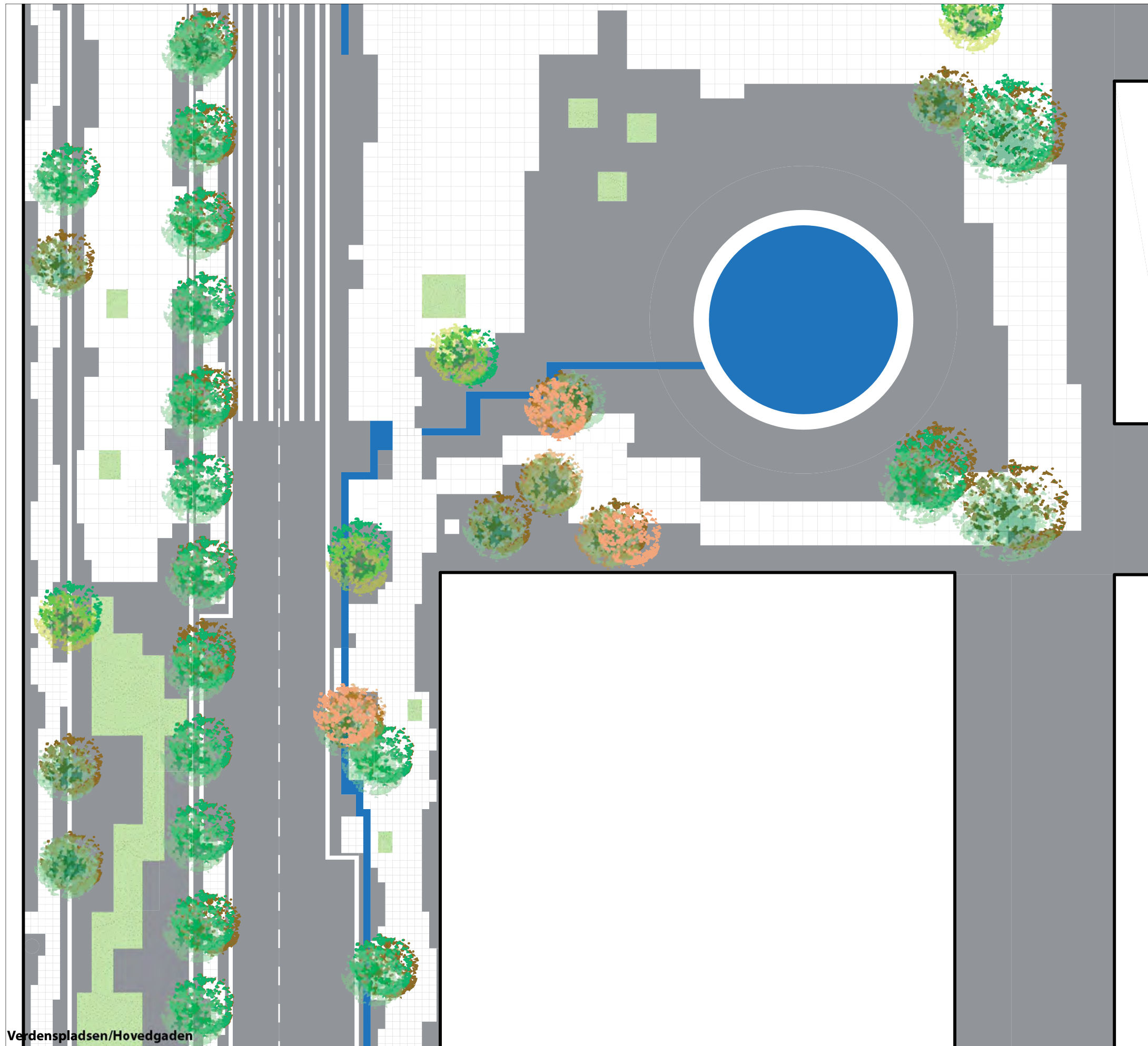
De såkaldte belægningsideogrammer skal betragtes som illustration af den grad af variation og frihed, der ønskes i bydelens belægninger.

Det gennemgående asfالتæppe med felter af betonfliser og andre belægninger i varierende formater, mønstre, former, tekstur og farver udgør sammen med det dynamisk-organiske flow af kantsten og spor, og trafiktegnenes mangfoldighed af piktogrammer de komponenter, hvormed bydelens færdsels- og opholdsarealer skal gøres funktionelle og oplevelsesrige.

De skal desuden understrege kvarterernes, byrummenes og bydelenes forskellige karakterer og atmosfærer.

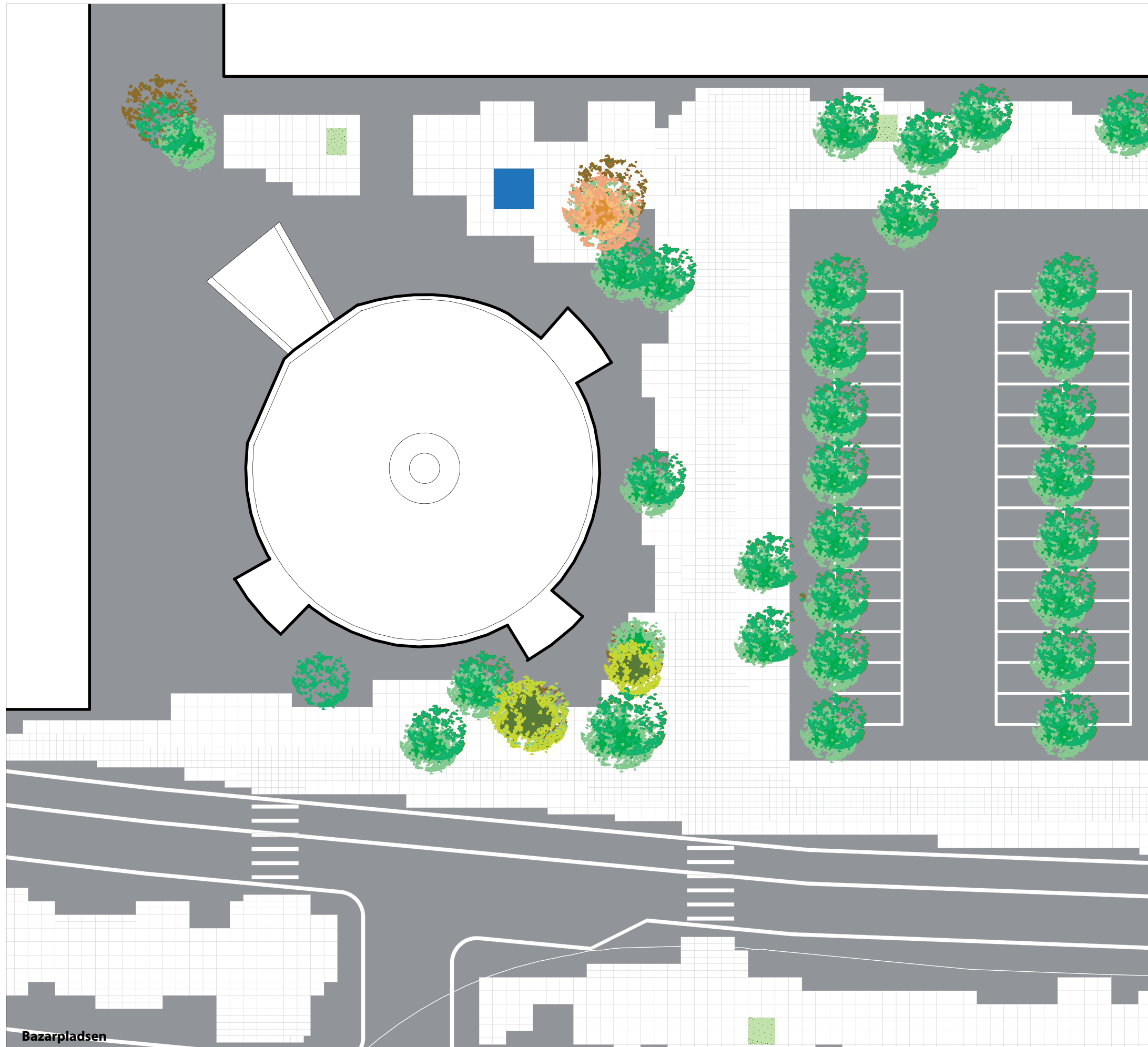
Planlægningsideogrammerne er således mere inspiration end instruktion.

BELÆGNINGSIDÉOGRAM

Verdenspladsen/Hovedgaden

BELÆGNINGSIDÉOGRAM

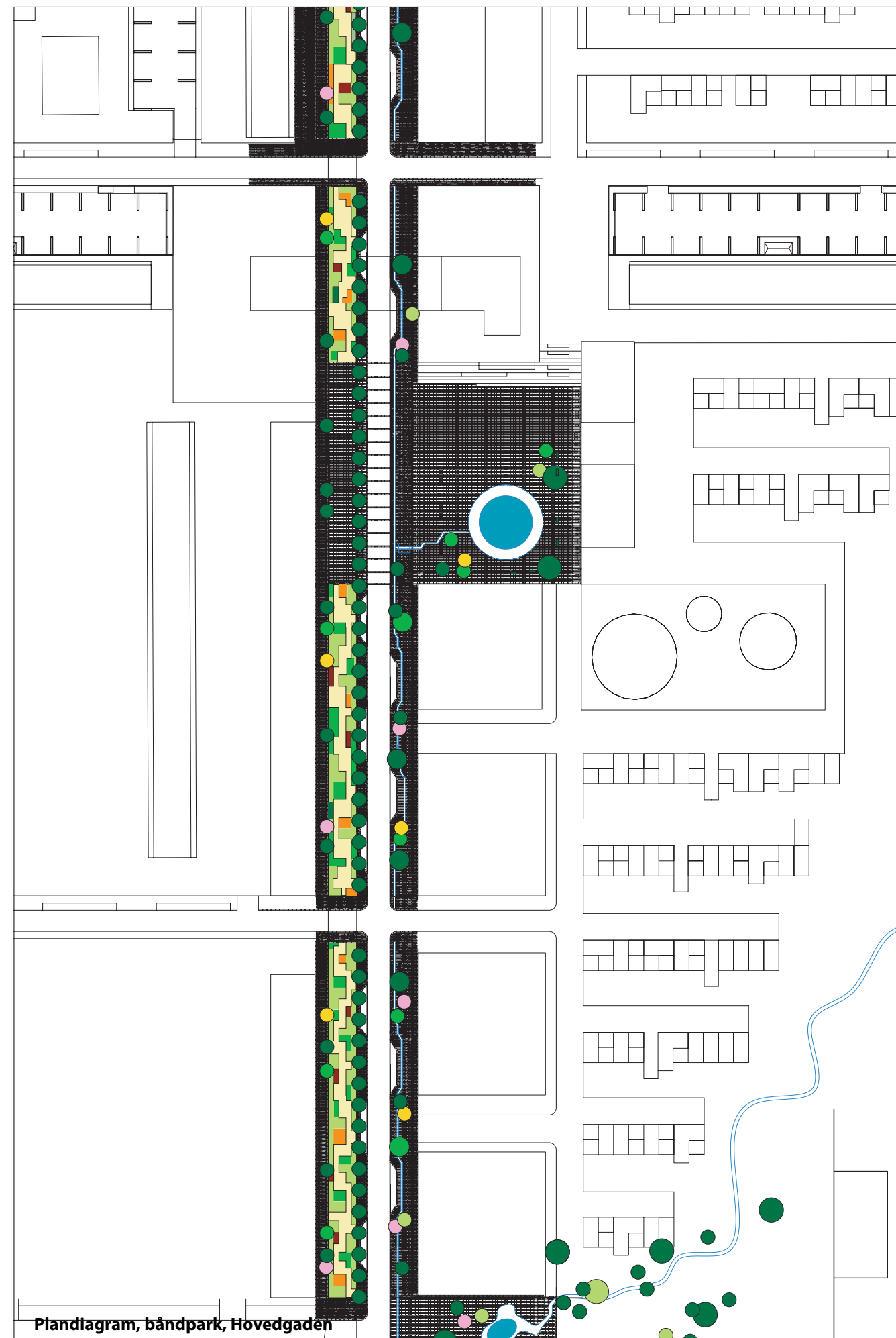

High Line, New York

High Line, New York

Plandiagram, båndpark, Hovedgaden

BELYSNING

Belysningen i Gellerupparken og Toveshøj har flere funktioner. Foruden at sikre gode og veloplyste færdselsarealer - der lever op til gældende krav til vejbelystning - skal belysningen medvirke til at skabe et lyst og trygt bymiljø.

Når områdets beboere føler sig trygge på gader og stræder, går de oftere ud, og når gaderne og pladser er fyldt med fodgængere, cyklister og legende børn, virker de mere imødekommende og mindre øde. Det modvirker hærværk og kriminalitet, og gør dermed byen mere tiltrækkende og trygge for borgere og besøgende.

Det er derfor vigtigt, at der sikres en god, jævn og ikke blændende belysning på de steder, hvor folk færdes.

En højere oplevet lysstyrke og en god farvegensivelse gør det nemmere at skelne genstande, farver, former og andre detaljer fra hinanden. Det bliver lettere at genkende ansigter på afstand, hvilket gør det tryggere at færdes i et udendørs miljø.

Foruden at medvirke til at skabe et trygt bymiljø, kan belysningen medvirke til tilføre bydelen en oplevelsesrigdom. Belysningskonceptet for Gellerupparken og Toveshøj lægger derfor op til, at bydelens funktionsbelysning suppleres med

Bydelens belysning forekommer således i tre former, der supplerer hinanden:

1 Funktionsbelysning

2 Stemningsbelysning

3 Effektbelysning/spotbelysning.

Funktionsbelysningens formål er at skabe synlighed og tryghed i bydelens offentlige rum og på de fælles arealer.

Den trafikale funktionsbelysning varetages af høje master med gadearmaturer sammen med de lavere master med fortovsarmaturer.

Stemningsbelysningens hovedopgave er, foruden at supplere funktionsbelysningen, at differentiere oplevelsen af bydelens rum og miljøer i gader, parker, pladser og stier. Stemningsbelysningen gives af de lave gadearmaturer.

Effektbelysningen skal eksponere særlige punkter eller interessante træk i byrummene, der har betydning for atmosfæren eller identiteten af disse steder.

Effektbelysningen etableres med særlige spots eller specialarmaturer, strategisk placeret på især pladser og torve.

Funktionsbelysningen giver et jævnt, diffust lys, hvorimod lyset på pladserne vil være retningsbestemt og give præcise skygger. På den måde understreges

forskellen mellem byrum til færdsel og byrum til ophold.

Specialarmaturer indbygges i belægning, byrumsinventar og vandlemter på pladserne, således at belysningen bliver en integreret del af byrummet. Belysning af træer vil sørge for, at bevoksningen i området også bliver en del af byrumsbilledet efter mørkets frembrud.

De mest publikumsorienterede og dynamiske torve og pladser tænkes at danne ramme om særlige lyseffekter, der som rum- og billedskabende installationer leger med gulv, vægge og 'lofter' og interagerer med livet i de kollektive eksteriører. Denne interaktion mellem byrummet og brugeren skal være med til at skabe et tilhørsforhold til stedet for brugeren. Disse lysinstallationer tænkes både at have en permanent karakter, men der er også mulighed for at skabe specielle lysoplevelser til specielle lejligheder.

Som et kuriosum i Gellerupparken og Toveshøjs multietniske univers kunne der opstilles eksempler på historiske og kendte gadebelysninger fra verdens hovedstæder, og herigennem medvirke til at understrege bydelens egenart som den mest internationale bydel i Aarhus.

Krav til armaturets opstilling og type

Den høje vej- og trafikbelysning opstilles som retningsmarkerende seks til otte

meter høje enkeltrækker af armatur på Loopet/Ringvejen, Bygaden, Edwin Rahrs Vej og Tinesvej.

De lavere master med fortovsarmaturers opgave er at belyse bydelens fortove og stier samt de sekundære tværveje.

Belysningsarmaturet er tænkt fremstillet i galvaniseret stål, igen i overensstemmelse med forstadens funktionelle karakter, stander- og skiltekultur.

De lave master med funktions- og stemningslysende armaturer tænkes placeret med en afstand på cirka 12 m på bygaden og cirka 20 m på alle øvrige veje.

På pladserne opstilles master med tre til fire spots pr. mast. Spots rettes i forskellige retninger for at belyse byrummet på en levende måde. Det er vigtigt, at der er mindst to master pr. plads for at kunne oplyse hele rummet og undgå blænding. Enkelte spots kan udskiftes med g obobelysning for at skabe særlige belysnings-effekter på torve og pladser.

Armatortyper

Viste armaturtyper er at betragte som eksempler, der skal bestå en test af robusthed og bæredygtighed for at blive endeligt udvalgt.

Funktionsbelysning på gader og veje:

- > Focus Lighting: Lygte: NYX 330 og NYX 450.

Stemningsbelysning på fortove, pladser og torve:

- > Solar lighting: Hedo – Mast: 3500 og 4000 (Ikke LED)
- > Focus lighting: Pullert og lygte: Sticks 3000 og Sticks 900
- > GH form: PLAZA vej- og parklampe – 2500, 3600, 4700, 7200 mm (fire højder)
- > Iguzzini: Linialuce BD70 nedgravningsarmatur til uplight.

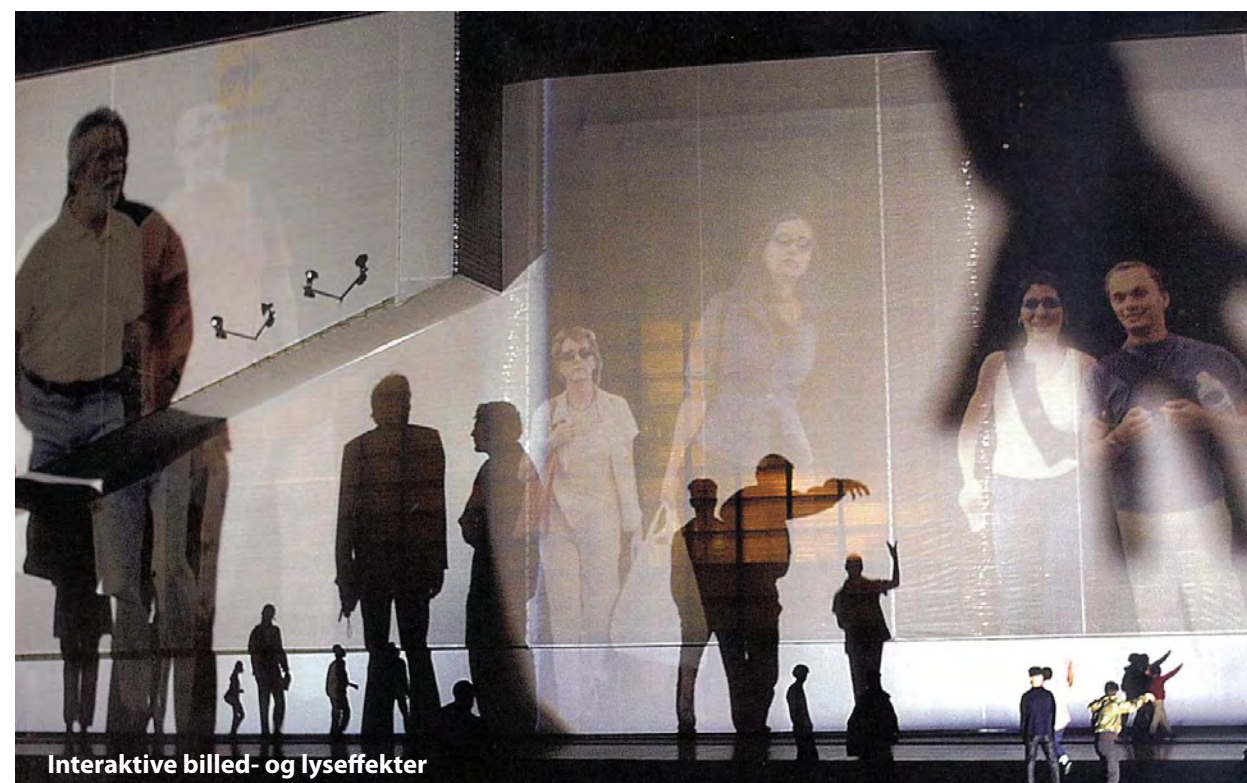
Spotbelysning på pladser og torve:

- > Philips: Decoflood DVP626
- > Iguzzini: MaxiWoody (armaturer), spots: MultiWoody LED, stander/lygte: CityWoody LED.

Spots med mulighed for Gobo-projektioner

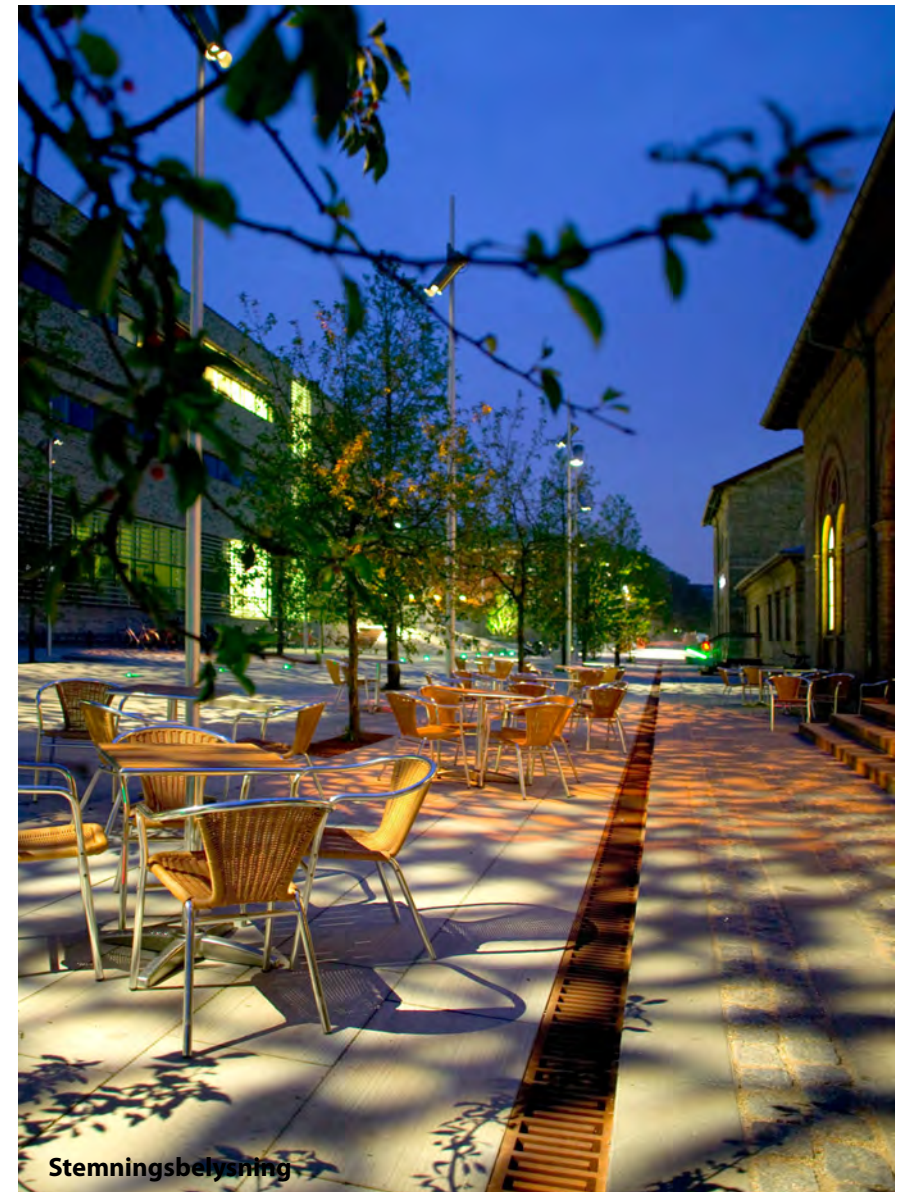
- > Philips: Pro Flood og Urban Scene CPG701.

Der regnes med LED-lys i alle armaturer.

Stemningsbelysning

Stemningsbelysning

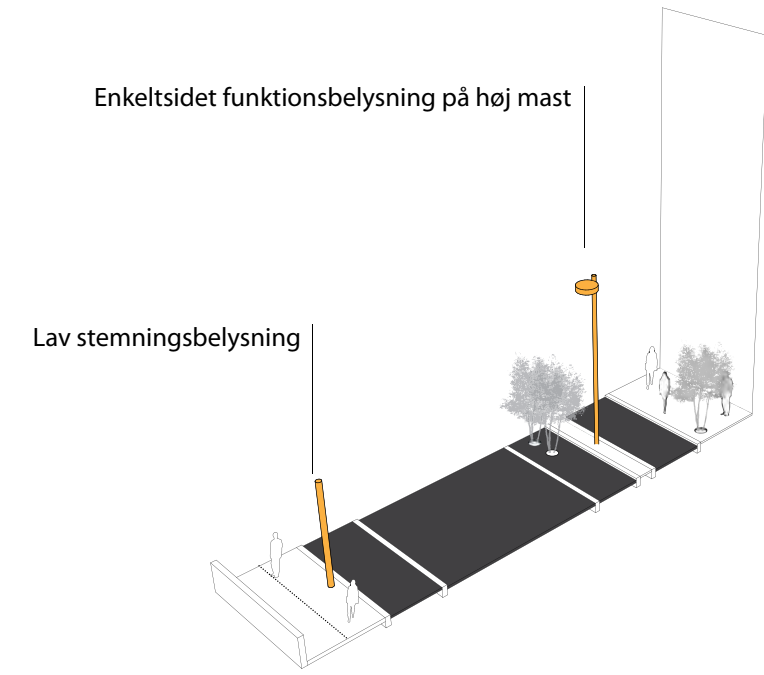
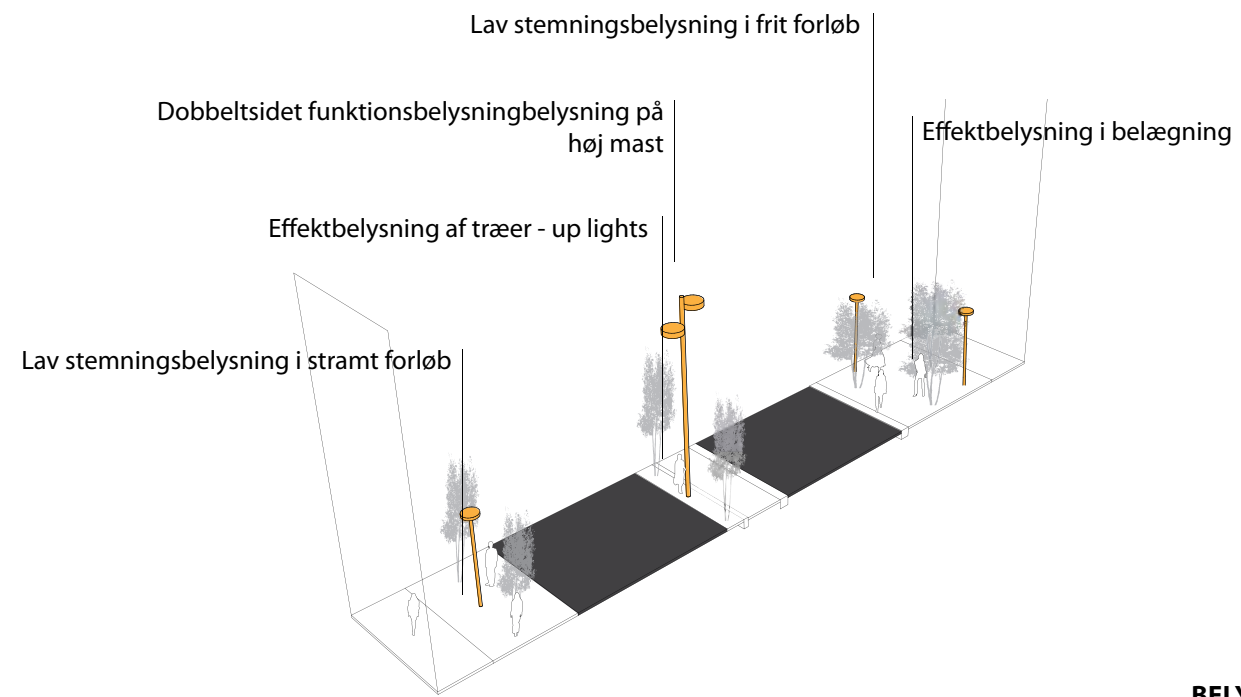
Billed- og lyseffekter

Stemnings- og effektbelysning

Stemningsbelysning

BELYSNINGSPRINCIP - BYGADEN

Belysningen på Bygaden skal medvirke til at understrege gaden som et af bydelens vigtigste urbane rum. Foruden at skabe gode og sikre belysningsforhold omkring gadens trafik- og opholdsarealer, skal belysningen medvirke til at skabe en særlig atmosfære, variation og oplevelsesrigdom.

Funktionsbelysningen på Bygaden består af tre elementer: En høj belysningsmast med to armaturer (f.eks. NYX) placeret centralt i gaderummet, så det medvirker

til at tegne Bygadens retlinede forløb. En lavere lampe (med samme karakter som Hedo eller Stick) placeret i et stramt forløb i gadens vestside, hvor det medvirker til at markere grænsen mellem gangarealer og en evt. kommende letbane. Derudover placeres lavere lamper (med samme karakter som Hedo eller Stick) i et frit forløb i Bygaden.

På den sydlige del af Bygaden - syd for byparkpladsen - hvor der ikke er lagt op til kørende trafik, placeres belysningen i

et frit forløb som forlængelse af lamperne på Bygadens sydside. Belysningen udgøres således af lavere lamper (med samme karakter som f.eks. Hedo eller Stick)

Funktionsbelysningen kan evt. suppleres med effektbelysning af facader, træer o. lign.

BELYSNINGSPRINCIP - LOOP/RINGVEJ

(Tinesvejs forlængelse, Gudrunsvej Midt, Gudrunsvej Nord, Sydlig tværvej, Janesvej, Lenesvej, ny vej ved Bazar Vest)

Belysningen på Loopet/Ringvejen og Tinesvejs forlængelse skal primært have karakter af funktionsbelysning, der oplyser trafik- og gangarealer, så der dels skabes veloplyste og sikre trafikarealer, dels gang- og opholdsarealer, der er trygge at færdes på.

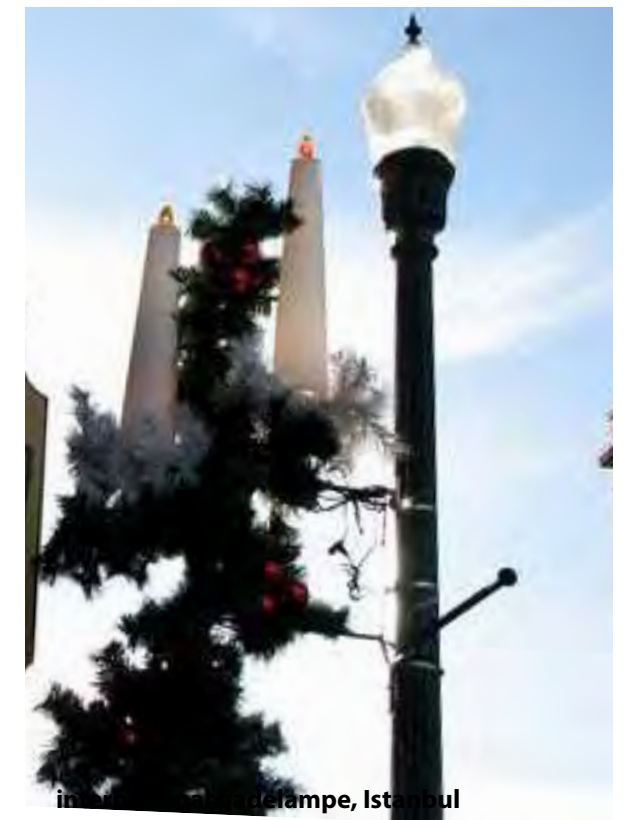
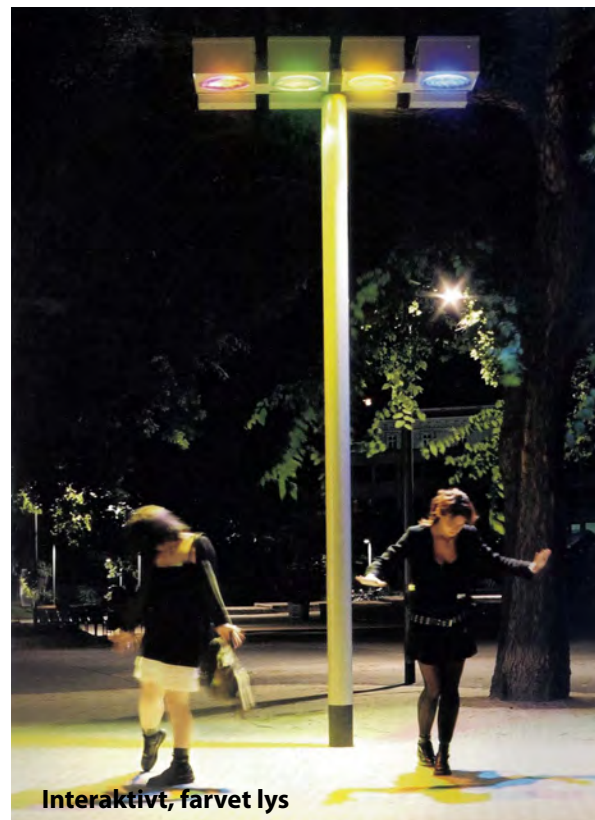
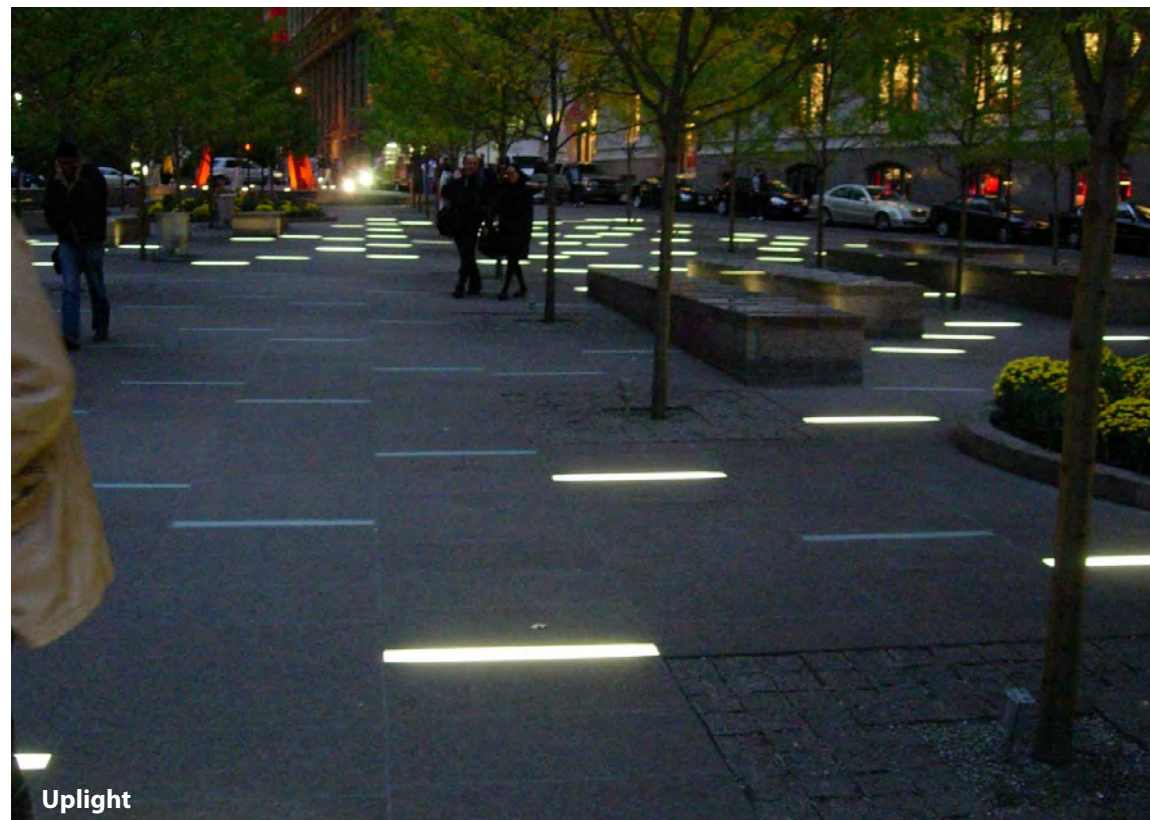
Belysningen består af to elementer, der har designmæssig sammenhæng til lamperne på Bygaden og Edwin Rahrs Vej. En høj mast (f.eks. som NYX) placeret i gadens

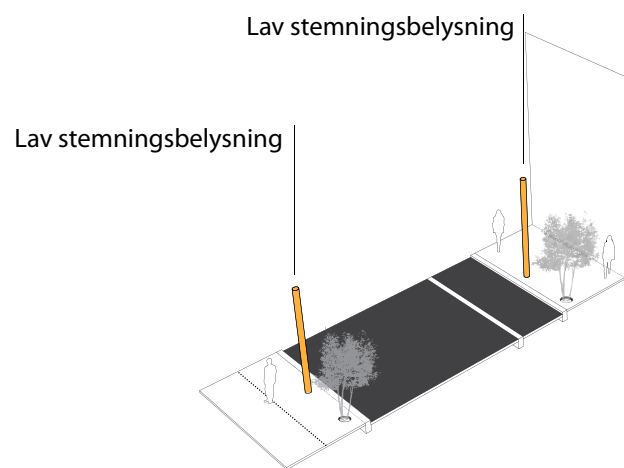
yderside, som leder trafikanter rundt på Loopet/Ringvejen. Derudover placeres en lavere lampe (med samme karakter som f.eks. Hedo eller Stick) på vejens inderside. På den sydlige tværvej placeres lampen i overgangen mellem gaderummet og byparken.

Funktionsbelysningen kan suppleres med effektbelysning i form af uplights under træer. Effektbelysningen kan benyt-

tes til at fremhæve særlige område på gadeforløbet - eksempelvis i forbindelse med indkørsler til nye byggefelter eller eksisterende parkeringspladser, eller som markering af særlige bygninger eller forbindelser.

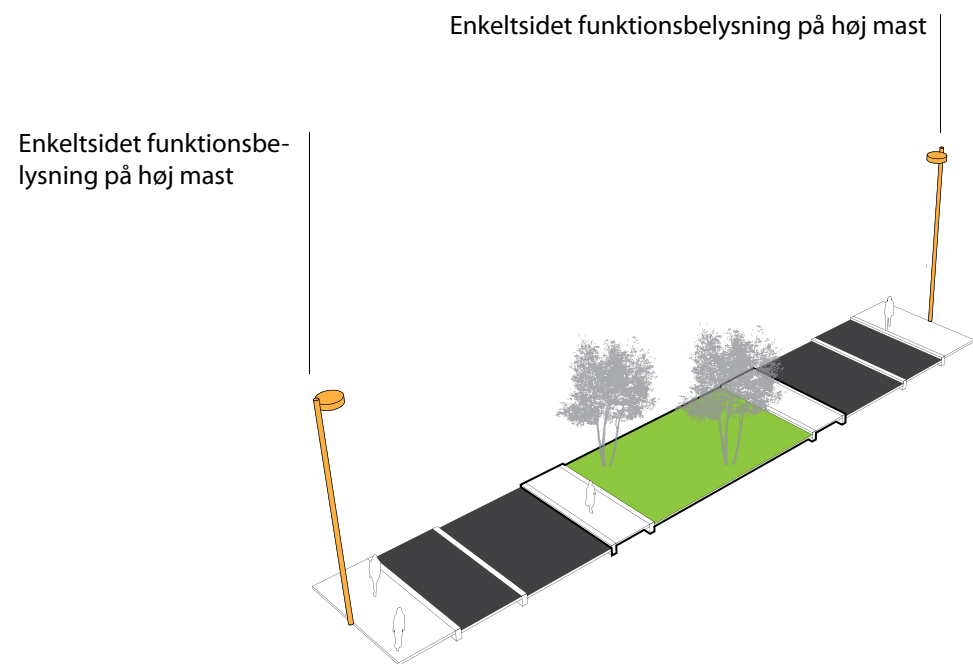
Eksempler på karacterskabende belysning der kan supplere funktionsbelysningen

BELYSNINGSPRINCIP - TVÆRVEJE
(Lottesvej, Nordlig Tværvej, Gudrunsvej Syd)

Tværvejen skal fungere som intern fordelingsvej i bydelen, og belysningskonceptet skal medvirke til at adskille vejene fra Loopet/Ringvejen, så trafikanter ikke ledes ind ad disse. Belysningen placeres derfor som lavere lamper (med samme karakter som f.eks. Hedo eller Stick) langs hhv. kørebane og kantstensparkering.

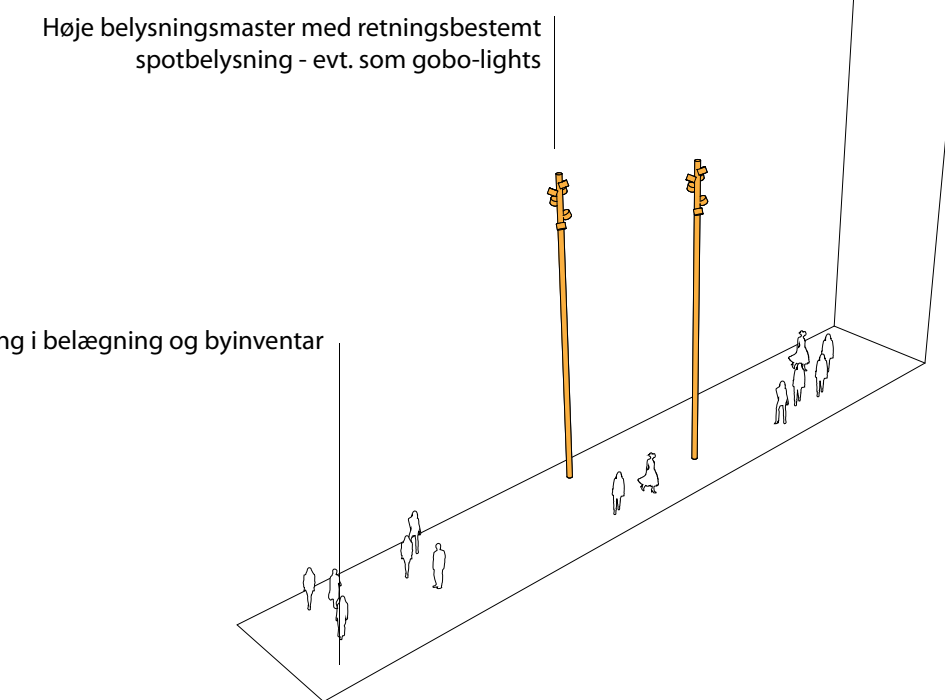

BELYSNINGSPRINCIP - EDWIN RAHRS VEJ

Edwin Rahrs Vej er en central trafikvej med forbindelse til motorvejen mod vest. Belysningen på Edwin Rahrs Vej skal primært have karakter af funktionsbelysning, der oplyser trafik- og gangarealer, så der dels skabes veloplyste og sikre trafikarealer, dels gang- og opholdsarealer, der er trygge at færdes på.

Belysningen består primært af høje maste (f.eks. som NYX) placeret dobbeltsidet i gadens yderside.

Effektbelysning i belægning og byinventar

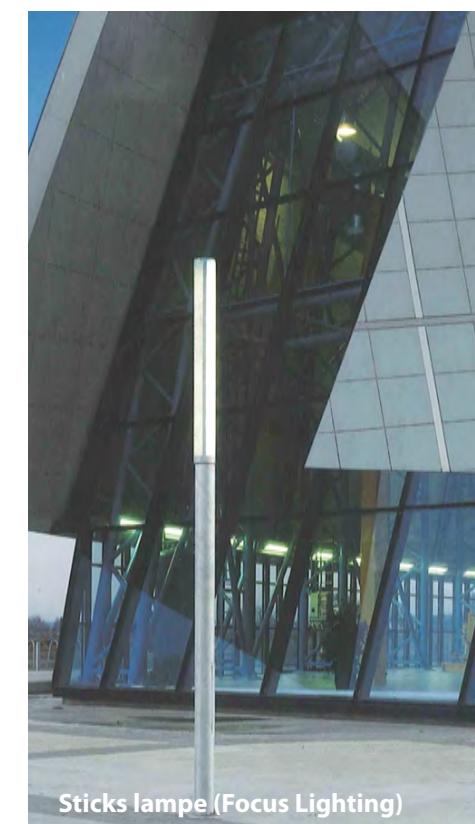
BELYSNINGSPRINCIP - PLADSER

Belysningen på dispositionsplanens pladser skal understrege pladserne funktion som opholdsarealer ved at skabe gode belysningsforhold, der medvirker til at skabe trygge områder, en særlig atmosfære og oplevelsesrigdom.

Funktionsbelysningen kan suppleres med effektbelysning af facader, træer o. lign.

Den centrale belysning på pladserne udgøres af meget høje belysningsmaster med flere spots, der er retningsbestemte i forhold til pladsernes aktiviteter.

Eksempler på funktionsbelysning

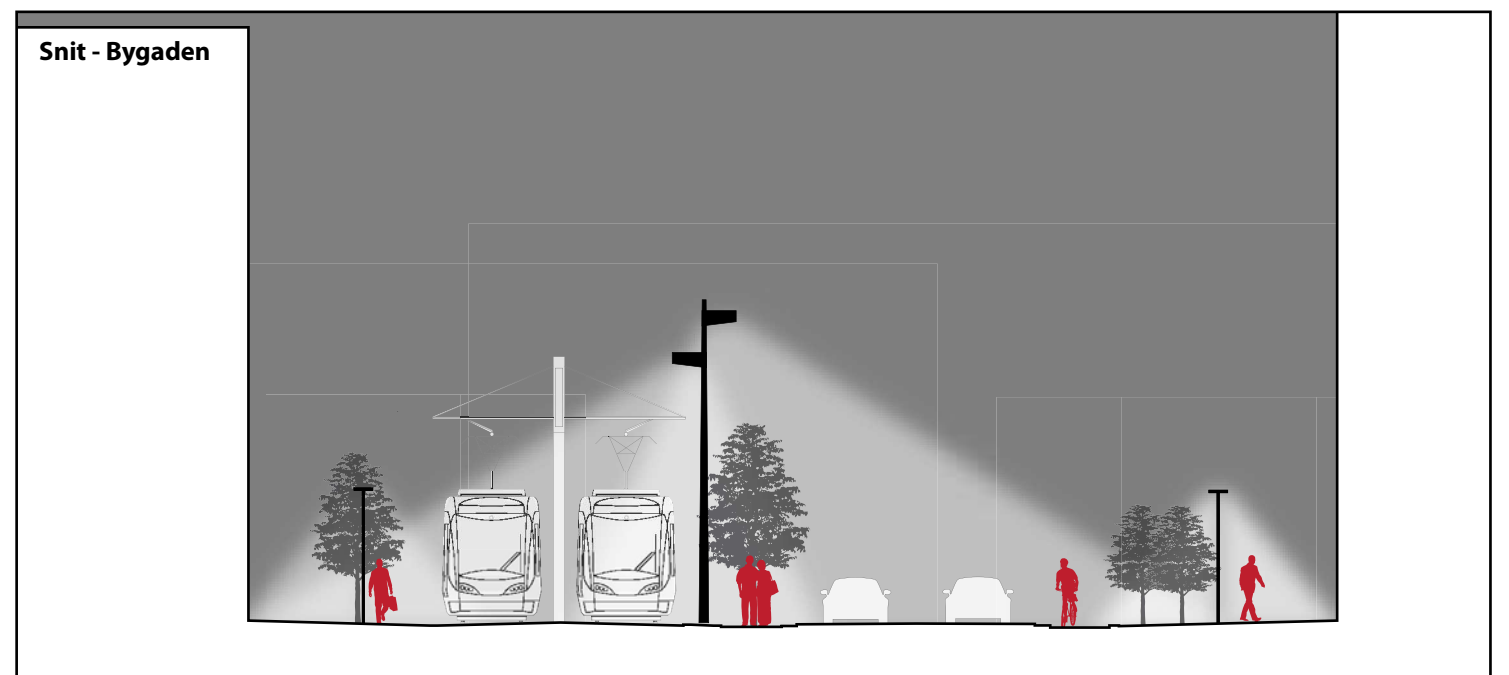

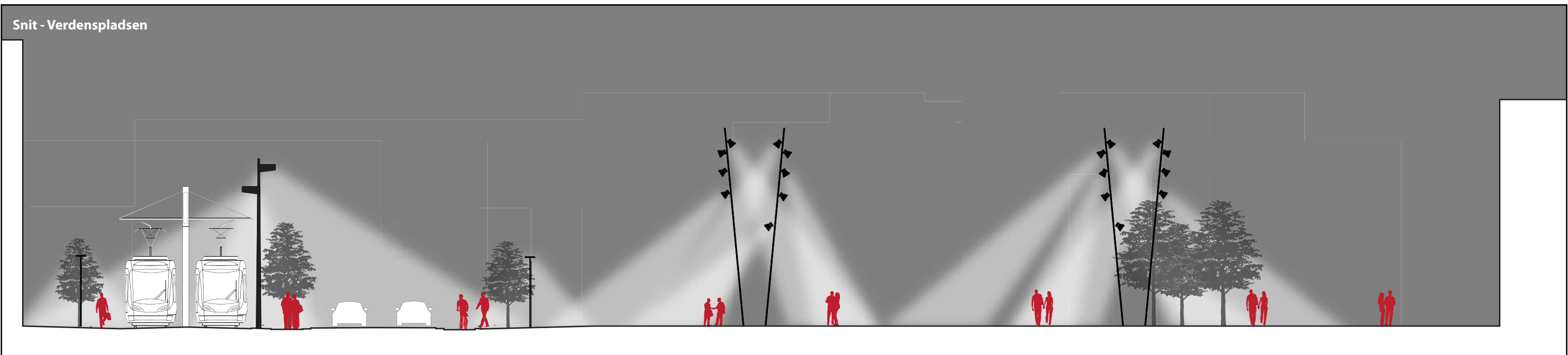
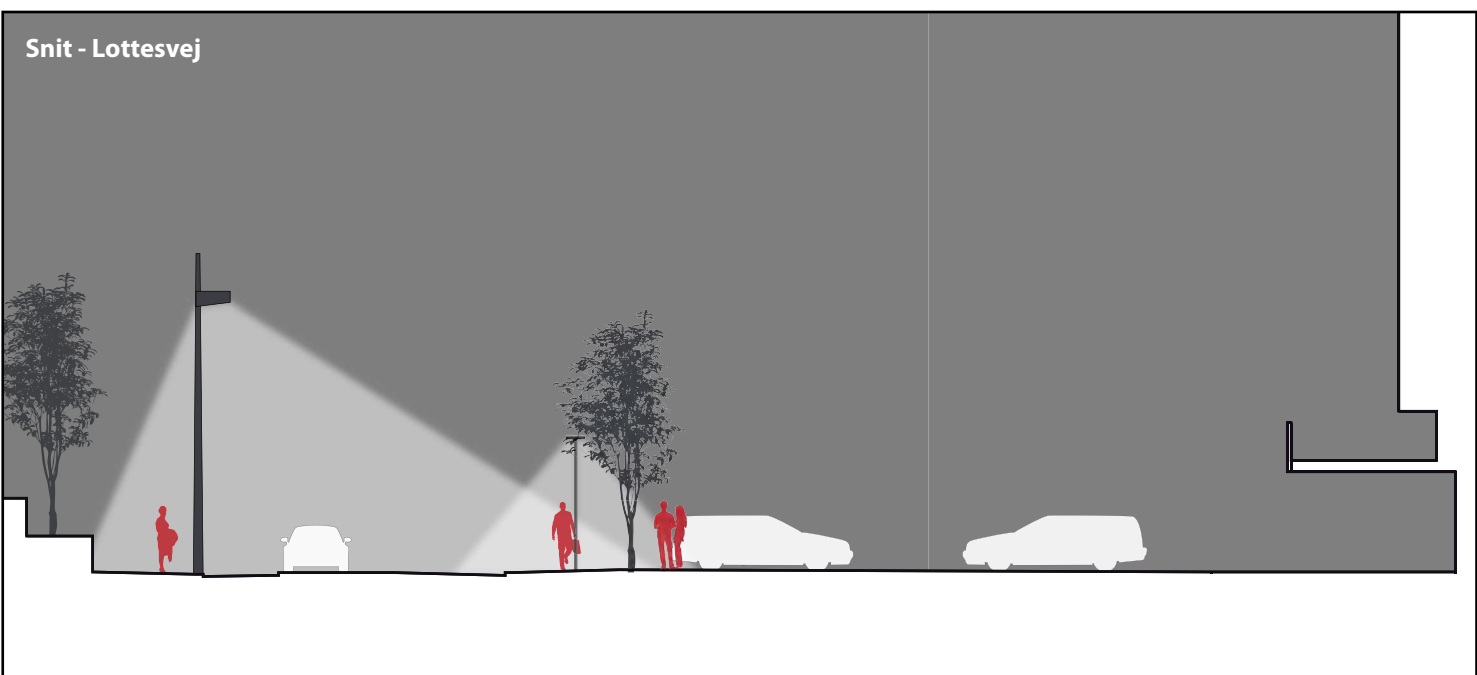
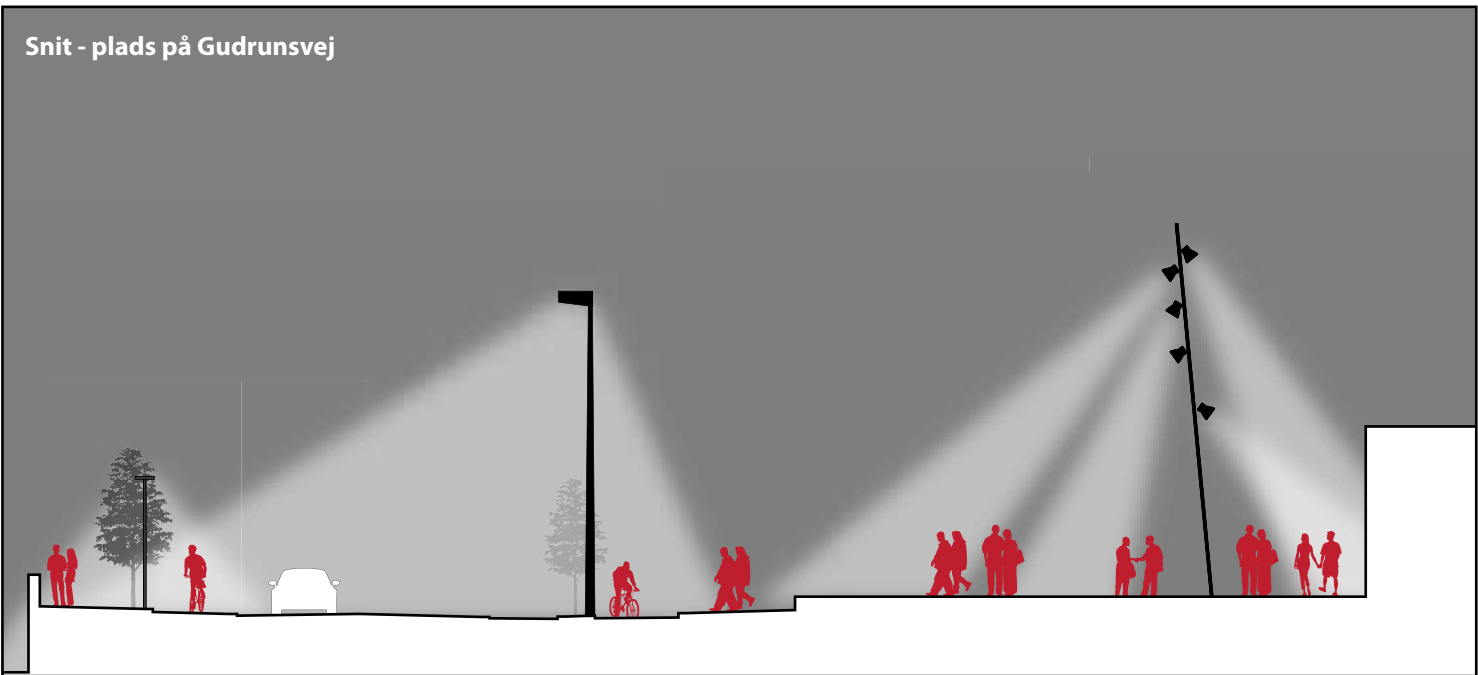
SIGNATUR

- Lav vejbelysning
- Høj vejbelysning (8 meter master (eller mere...))
- Lav vejbelysning (6-7 meter master)
- Spot på master

	FUNKTION	STEMNING	EFFEKT (SPOT)	EFFEKT (ØVRIG)
Bygaden	18	60	-	X
Tværvæg syd (Parkvejen)		41	-	X
Gudrunsvej	17	89	-	X
Tinesvej	28	-	-	-
Nordlig Tværvæg (Lottesvej)	-	66	-	-
Lenesvej	17	31	-	X
Janesvej (Bazarvejen)				
Edwin Rahrs Vej				
Verdenspladsen	-	-	5	X
Bazarpladsen	-	-	5	X
Parkpladsen	-	-	2	X
Kirkepladsen	-	-	2	X
Toveshøjpladsen	-	-	3	X
Pladser på Gudrunsvej	-	-	4	-
Pladser på Lenesvej	-	-	2	-

Tabellen viser hvor mange træer der er medtaget i anlægsoverslaget.

BYINVENTAR

Bestykning/ byinventar/ mobilia

Design og opstilling af byinventar skal underlægges en stram styring af hensyn til funktionaliteten og for at hindre en rumlig fragmentering og et kaotisk udseende.

Byinventaret er på samme måde som de øvrige byelementer holdt i robuste og traditionelle materialer såsom beton, galvaniseret stål, træ o.l.

Raffineringen af former og materialer består i det bevidste designvalg indpasset i byrummenes belægning, beplantning, etc.

Byinventartyper

Viste armaturtyper er at betragte som eksempler, der skal bestå en test af robusthed og bæredygtighed for at blive endeligt udvalgt.

Plint-Veksø, Outfit

Eksempler på karakteren af byrumsinventar

Ekspressiv bæk - Escofet

Betonbæk - Escofet

Betonbæk med lys - Lejers, Cube/Light

	BÆNK	AFFALD	PULLERT	CYKELSTATIV (PULLERT)
Bygaden	6	14	144	55
Tværvej syd (Parkvejen)	2	4	81	-
Gudrunsvej	2	4	110	-
Tinesvej				
Nordlig Tværvej	3	3	124	-
Lenesvej	-	1	64	-
Janesvej (Bazarvejen)	2	2	63	-
<hr/>				
Verdenspladsen	6	12	-	40
Bazarpladsen	4	8	-	40
Parkpladsen	4	4	-	20
Kirkepladsen	4	4	-	20
Toveshøjpladsen	3	6	10	20
Pladser på Gudrunsvej	4	8	-	20
Pladser på Lenesvej	2	4	-	10

Byplint

Affaldsbøtte - Veksø, Solid

Solid - Veksø

Pullert - Veksø, Solid

Cykelstativ - Veksø, Solid

BEPLANTNING

Bydelens gade- og pladsbeplantning tænkes udformet med baggrund i forestillingen om forstadens særlige urbanitet.

Beplantningen skal sikre og understrege bydelens grønne, bæredygtige bestræbelser, ligesom den skal spille sammen eller skabe den stemning, der bliver slået an på de forskellige gader og pladser i bydelen.

Bydelens gennemgående grønne islæt svarer til dispositionsplanens intention om at sammentænke det suburbane og rekreativt motionerende landskab som én stor, grøn parcourbane.

Beplantninger og grønne elementer ses som en økonomisk overkommelig og fleksibel måde at skabe attraktive og fungerende miljøer på.

Det grønne er ligeledes tænkt som en af de vigtigste 'instant city' virkemidler under bydelens udbygningsproces.

De friere beplantninger på gader og pladser kan bestå af blandede træarter.

Som et globalt islæt kan eksemplarer af mere eksotiske træarter fra hele verden placeres rundt i bydelen.

Skitseprojektet har ikke behandlet parkbeplantningen.

GADE- OG VEJBEPLANTNING

Bygaden

Bygadens beplantning har tre opgaver:

For det første skal den opdele gadeprofilen, så gaderummets bredde nedskaleres. Der placeres derfor tre træerækker, én på hvert fortov og én i midten af gaden mellem vej og letbane.

For det andet skal den understrege gadens aksialitet og niveaubevægelser, så derfor skabes en sammenhængende linje af træer i hele gadens længde.

For det tredje skal den skabe en grøn, urban stemning på fortovene langs bygaden, hvor den sydvestvendte sides fortov giver plads til en friere træbeplantning i overensstemmelse med forestillingen om et publikumsrettet erhvervs-, butiks- og caféliv.

På dette fortov kan også forekomme felter af lav beplantning, der sammen med vandelementer, lyseffekter og gadeinventar vil skabe en oplevelsesrig og blød, men stadig urban stemning.

Etableres et parkbånd i stedet for busbane kan det beplantes - afhængig af præferencer og vedligeholdelseskrav - med blomsterbede, buske, træer eller græsser.

Loopet/Ringvej

Bydelens interne loop/Ringvejen består af den sydlige tværfordelse (Parkvejen), Gudrunsvvej (nord og midt), Lenesvej, Janesvej og Bazarvejen udformes og beplantes som en alléring.

Sydlig tvæervej (Parkvejen)

Parkvejens beplantning holdes åben mod parkens side for at skabe udsyn over det grønne, rekreative landskab.

Lottesvej

Denne gennemgående tvæervej med tilstødende parkeringspladser forgrønnes med træbeplantning langs gaden og på parkeringspladserne. Bestræbelsen her er at skabe byrum, der virker som en serie langstrakte, grønne pladser.

Edwin Rahrsvej

Edwin Rahrsvej tænkes ligeledes allé- eller boulevardbeplantet.

Plads- og torvebeplantning

Pladsbeplantningerne skal som gadernes markere en grøn urbanitet med henvisning til bydelens forstadstilknytning. Desuden skal de være medskabere af pladsernes og torvenes byrum med tilhørende varierende atmosfærer.

Verdenspladsen, Bazarpladsen, Toves Plads og Kirkepladsen er urbane pladser med sparsom beplantning.

Parkpladsen, der formidler overgangen mellem Hovedgaden og Parken, er som sådan tænkt mere grøn og beplantet.

Træafstande

Afstanden mellem bydelens allétræer er gennemsnitligt 20 m.

I Hovedgadens centerrække og på dens fortov er gennemsnitsafstanden 12 m.

Parkbeplantning

Parkbeplantningen er ikke en del af vejskitseprojektets kommissorium.

TRÆ- OG BEPLANTNINGSTYPER

Kravene til træer og beplantning i bydelen er, at de skal være:

- 1 Robuste
- 2 Passende i størrelse
- 3 Beskærbare
- 4 Varierende.

Træ- og beplantningstyper

Kravene til træer og beplantning i bydelen er, at de skal være:

Allétræer, herunder Hovedgadens træer:

- > Lind – *tilia cordata*
- > Seljerøn – *sorbus intermedia 'Brouwers'*
- > Spidsløn – *acer platanoides 'Cleveland'*

Fritvoksende/blandede træer:

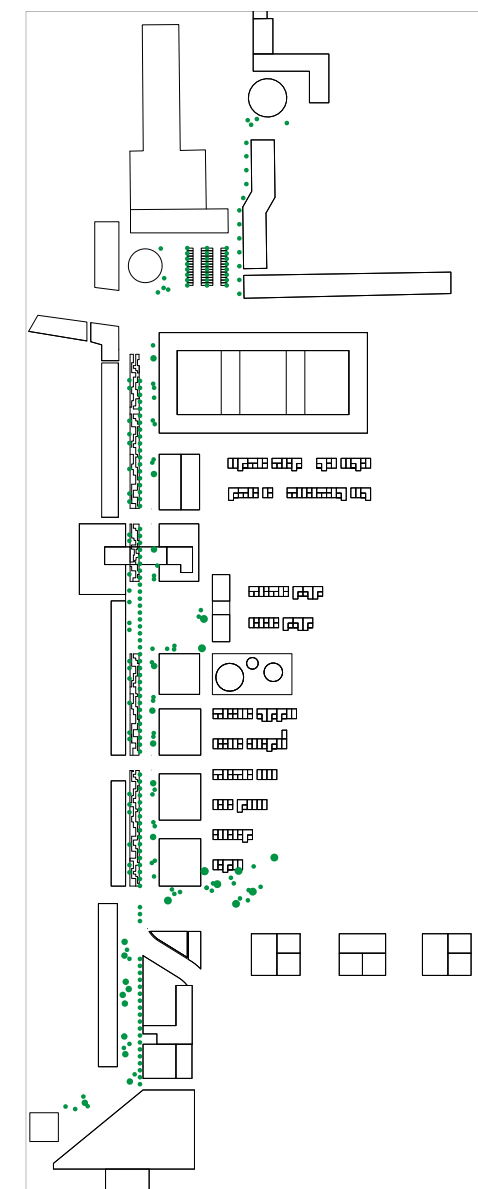
- > Lind – *tilia*
- > Rubinia
- > Platan – *platanus acerifolia*
- > Fuglekirsebær – *prunus Aveum*
- > Japansk kirsebær – *prunus serrulata*
- > 'Shirotae'
- > Rød- og hvidtjørn - *crataegus*
- > Sølvpoppe – *populus alba 'Nivea'*
- > Sølvpil – *salix alba 'Sibirica'*
- > Tempeltræ – *ginkgo biloba*
- > Fyr - *pinus*.

Bunddække:

- > Ene – *juniperus*.
- > Vægbegrønning:
- > Vedbend/efeu - *hedera helix*
- > Rådhusvin - *parthenocissus vitacea* eller *parthenocissus tricuspidata veitchii*.

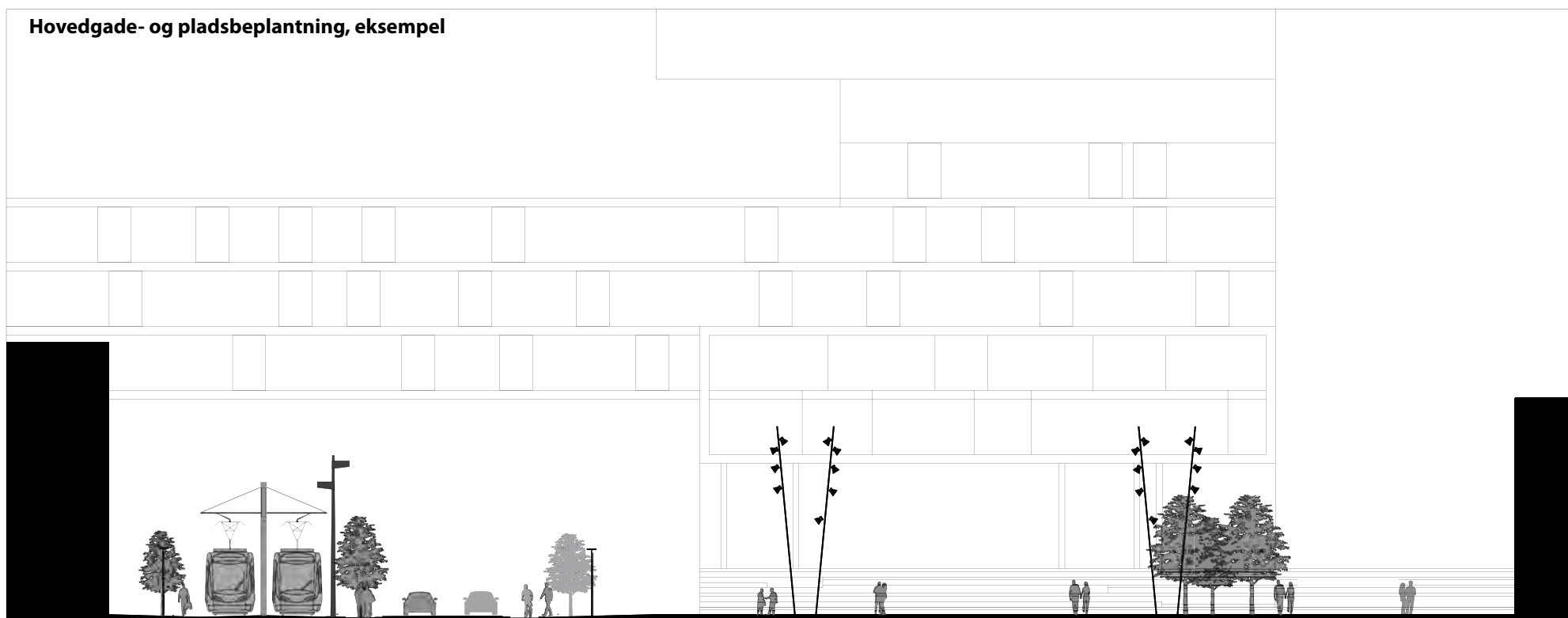
Vægbegrønning:

- > Vedbend/efeu - *hedera helix*
- > Rådhusvin - *parthenocissus vitacea* eller *parthenocissus tricuspidata veitchii*.

Trædiagram, Hovedgade

Hovedgade- og pladsbeplantning, eksempel

Opdelende gadetræer

Gadebeplantning/allébeplantning

Pladsbeplantning

Suburban pladsbeplantning

Pladstræer

	SØJLETRÆ	KARKTERTRÆ	ALM. VEJTRÆ
Bygaden	120	145	-
Tværvej syd (Parkvejen)		41	41
Gudrunsvej	-	-	224
Tinesvej	-	-	40
Nordlig Tværvej (Lottesvej)	-	-	76
Lenesvej	-	-	64
Janesvej (Bazarvejen)	-	-	126
Verdenspladsen	-	20	-
Bazarpladsen	-	20	-
Byparkpladsen	-	10	-
Kirkepladsen	-	10	-
Toveshøjpladsen	-	10	-
Pladser på Gudrunsvej	-	20	-
Pladser på Lenesvej	-	10	-

Tabellen viser hvor mange træer der er medtaget i anlægsoverslaget.

Lind

Seljerøn

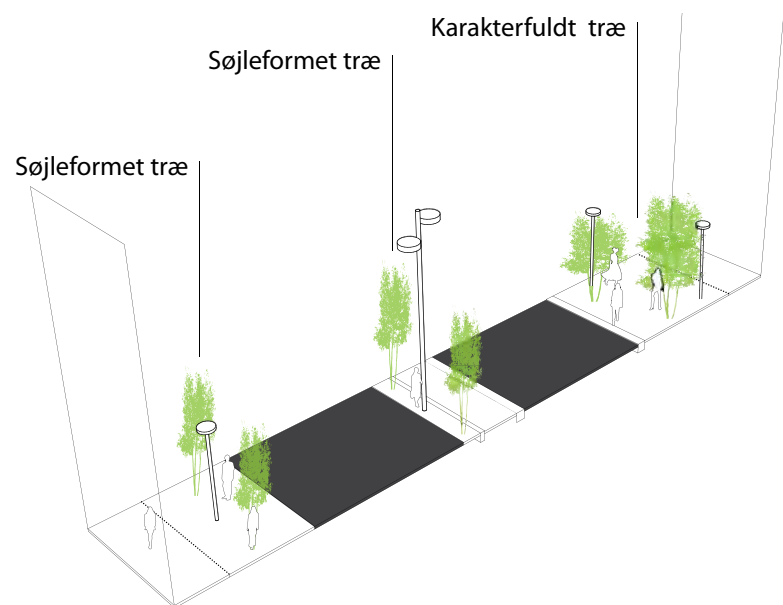
Spidsløn

Platan

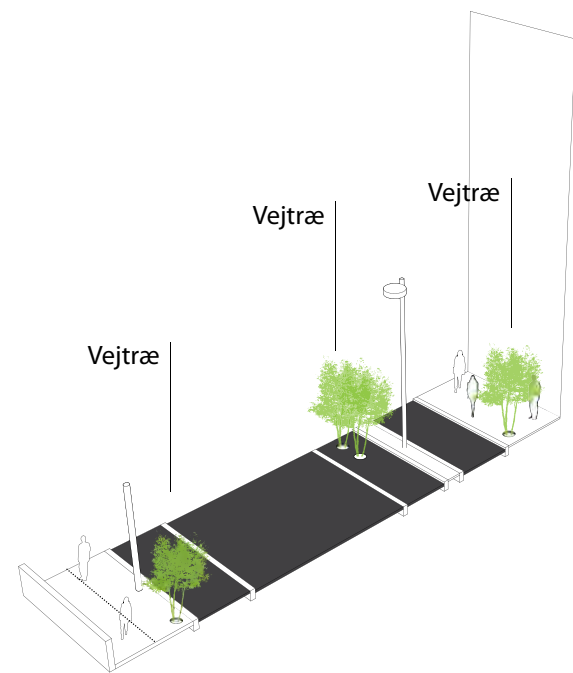

Fulgekirsebær

Beplantningsprincip - Bygaden

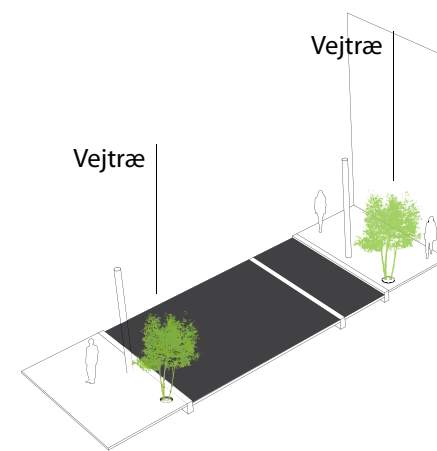
Centralt i Bygadens vejprofil placeres en tæt række søjleformede træer, som skal understrege den centrale forbindelse mellem CityVest og Bazar Vest, med en indbyrdes afstand på ca. 6 meter. Trærækken suppleres af søjleformede træer vest for busbanen (med en gennemsnitlig, indbyrdes afstand på cirka 10 m) samt karakterfulde træer på Bygadens østside. På Bygadens østside placeres træerne i et frit forløb (med en gennemsnitlig, indbyrdes afstand på cirka 10 m).

Beplantningsprincip - loop/Ringvej

(Tinesvejs forlængelse, Gudrunsvvej Midt, Gudrunsvvej Nord, Sydlig tværvvej, Janesvej, Lenesvej, ny vej ved Bazar Vest)

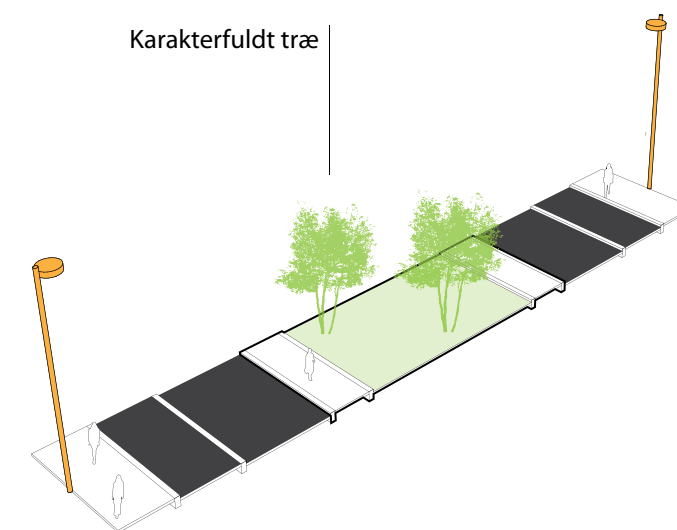
På begge sider af kørebanen placeres vejtræer med en indbyrdes afstand på cirka 10 m. Træer kan desuden placeres i kantstens-parkeringsbåndet.

Belysningsprincip - T værveje

(Lottesvej, Nordlig Tværvvej, Gudrunsvvej Syd)

På begge sider af kørebanen placeres vejtræer med en indbyrdes afstand på cirka 10 m. Træer kan desuden placeres i kantstens-parkeringsbåndet.

Beplantningsprincip - Edwin rahrs vej

Eksisterende træer i det eksisterende, grønne midterareal på Edwin Rahrs Vej bevares i videst mulige omfang og suppleres med nye karakterskabende træer.

Japansk kirsebær

Vildpære

Sølvpil

Sølvpoppe

Fyr

FORGRØNNING

Gudrunsvejs beplantning og begrønning

Tangeringen af vej og parkeringspladser langs Gudrunsvej har inspireret til en særlig grøn indsats i dette trafikmiljø.

Gudrunsvej er allébeplantet, og parkeringspladsernes langs vejen tænkes omdannet til grønne bassiner, plateauer eller hængende haver med træer, hække og beplantede vægge.

Fremtidigt, grønt parkeringslandskab, Gudrunsvej

Eksisterende parkeringsplads, Gudrunsvej

Vægbeplantning

Vægbeplantning

VANDELEMENTER

Det skrånende terræn gør det muligt at arbejde med sammenhængende vandelementer både i park- og byrummenes flader.

Vandløbene tænkes eksempelvis at udnytte tagvandet fra de omgivende

bygninger og overfladevandet fra pladser og fortove.

Der lægges op til, at flere af bydelens torve og pladser rummer vandelementer, eksempelvis i form af spejlbassiner, springvand, etc.

	VAND PÅ PLADS (stk)	VAND I BELÆGNING (lbm)
Bygaden	-	X
Tværvvej syd (Parkvejen)	-	-
Gudrunsvej	-	-
Tinesvej	-	-
Nordlig Tværvvej (Lottesvej)	-	-
Lenesvej	-	-
Janesvej (Bazarvejen)	-	-
Verdenspladsen	X	-
Bazarpladsen	X	-
Byparkpladsen	X	-
Kirkepladsen	X	-
Toveshøjpladsen	X	-
Pladser på Gudrunsvej	-	-
Pladser på Lenesvej	-	-

Tabellen viser, hvor økonomi til vandelementer er medtaget i anlægsoverslaget.

Vandrende

Pladsspringvand

Pladsspringvand

